BIBL. NAZ
Vitt. Emanuele III
165
F
1
NAPOLI

ΔΙΑΤΑΞΙΣ
ΚΥΠΡΙΑ
ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΠΑΠΑ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ.

CONSTITVTIO
CYPRIA
ALEXANDRI
PAPAE IIII.

GRAECE NVNC PRIMVM REPERTA
LATINEQ. REDDITA,
AC NOTIS ILLVSTRATA

A
VINCENTIO RICCARDO
CLER. REG.

ROMAE,
Excudebat Stephanus Paulinus. MDCXXXVI.

SVPERIORVM PERMISSV.

CVM Conſtitutio Alexandri Papæ Quarti de Regno Cypri latinitate donata à Patre D. Vincentio Riccardo S. T. P. & noſtra auctoritate à duobus Patribus noſtris Theologis recognita, & approbata ſit, vt typis mandetur (modo ijs ad quos ſpectat id viſum fuer t) facultatem concedimus. In quorum fidem præſentes manu noſtra ſubſcriptas, & ſigillo noſtrę Congregationis munitas damus. Neapoli in Ædibus noſtris Sanctorum Apoſtolorum. Die 24. Decembris 1633.

D. Matthaeus Sanctomango Præpoſitus Generalis Clericorum Regularium.

Loco † Sigilli

D. Franciſcus Barilis Secretarius.

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſsimo P. Magiſt. Sacri Palatij Apoſt.

A. Torniellus Vicesg.

De mandato Reuerendiſs. P. Fr. Nicolai Riccardij Sac. Pal. Apoſt. Magiſt. perlegi Bullam Alexandri IIII. è Græco non ineleganter verſam & laude dignum cenſui eſſe interpretem. nam Cyprij non ſolum litterali ſed etiam vernacula lingua magis corrupta, quam ceteri Græci vtuntur. Cum igitur Bullam Latinè exaratam, quæ non exſtat, Græci Cyprij ſemibarbarè verterint, denuo Reuerend. P. D. Vincentius Riccardus è corrupto Græco, non ſine labore Latinam reddidit. eam proinde imprimendam eſſe iudico. E Collegio Græcorum S. Athanaſij IV. Kal. Febr. an. MDCXXXIV.

Petrus Arcudius manu propria.

Conſtitutionem Cypriam Alexandri IV. Pontificis Maximi, nunc primum à Reuerendo P. D. Vincentio Riccardo ex Græca Latinam factam, & notis illuſtratam, mandante Reuerendiſsimo P. Fr. Nicolao Riccardio Sac. Pal. Apoſt. Magiſtro legi. Nihil, quod vel pias aures, vel mores offendat: Nihil quod luce dignum non ſit: Nihil denique in ea eſt, quod Eccleſiæ Romanæ auctoritatem, iuraq; in alias Eccleſias ſuperiora non firmet, ac roboret. Romæ, x. Kalen. Iunij MDCXXXV.

Leo Allatius.

Imprimatur.
Fr. Nicolaus Riccardius Sac. Pal. Apoſt. Mag. Ord. Prædic.

EMINENTISS. PRINCIPI

FRANCISCO BARBERINO

S. R. E. CARDINALI

VICECANCELLARIO.

INCREDIBILI, *vt par erat, Eminentiſsime Princeps, ad veſtigandum ſagacitate, te auctore perluſtrabam in Altempſiana Bibliotheca Græcorum Euchologia, vt quæ in impreſſa irrepſerunt, ex ipſis exemplaribus percipi poſſent errata; cum ecce, dum alacri, promptoq; vultu huc illucq; cuncta peruoluens, emiſsitijs circumſpectans oculis intuerer, ſe offert in Cyprio quodam vetuſto Euchologio* Διάταξις *Conſtitutio, Alexandri Pontificis eius nominis IV. Eam mira alacritate perlegens, ſentio nec Latinè, nec Græcè hucuſq; editam, immo nec in Pontificum quidem notatam Actis, quæ tamen ſummam Romanæ Sedis in Græcos, & Cypri inſulam auctoritatem locupleti teſtimonio prodat: ac pleraq; Eccleſiaſticis incognita Scriptoribus pandat. Nè autem alto diutius obtecta ſilentio interiret prorſus, à perpetua obliuione vindicans, Latinam è Græco exemplari reddere ſtatui, priſtinæq; latinæ integritati pro viribus reſtituere. Vt verò Venatici canis partes agerem, quo nomine à tuo S.mo Patruo VRBANO VIII. me olim cohoneſtatum recolo, ad tuos pedes vnici domini mei, & ſingularis patroni, cui cuncta ex animo & polliceor, & profiteor, prædam tuo nomine partam, & auctam, illæſam vltrò deſero, & offero; quam non modò ſuo ipſius velim pondere pendas, verùm etiam nouitatis momento, eoq; maximo. Prædæ enim quò agreſtiores, eò cariores: oculus namq; mortalium, quæ numquam viſit alias, propenſius intuetur ac ſpectat: altèq; mens ſuſpicit & miratur.*

ratur.

ratur, commota rei nouitate natura ipſa; intimèq; excito affectu, flagrat eius cupiditate animus. Quamquam cum mirificè Græcas litteras, & colas, & ames, nihil illis tibi gratius, nihil acceptius. Vrbanici planè Solis, animi inquam, virtutisq; coruſcus iubar, à quo ſanctiſsimorum morum, græcæq; eruditionis lumine hauſto; cum ſplendes in Orbe, ſolaris illius orbis maieſtatem repræſentas & prædicas. Conſtitutio iſta Cypria lucifuga, Latium natale ſolum, in quo fuerat ædita, verterat, latèq; ſpatiata abditis in ſiluis, ſinuoſisq; in antris immutata eloquij forma ſe receperat abditè, procul planè ab oculis, procul à mente mortalium: ſenſimq; Latinis pariter, ac Græcis inuiſa. Perſcrutabundus oberrans prælucescente E. T. in Altempſiana agreſti illa græcorum Codicum inculta ſilua introſpicio, peregrino eam latitantem habitu reperio, Cyprio quodam velut in ſaltu, ſenticoſo illo Cyprijs familiari eoq; aſperrimo eius temporis græco exaratam eloquio; rapio illico, deſcribo, latinè reddo, integramq; prædam obſeruantiæ meæ indicem, beneuolentiæ tuæ illicem, E. T. protinus trado, vt poſtliminio ex te vniuerſus eam excipiat Orbis: ac ex tuo pariter admiretur, ſuſcipiatq; nomine, fauſto vtiq; feliciq. Aſpiret Deus. Interim demittat ſe paululum E. T. laxamentum capiat curarum, & blandis litterarum lenocinijs animitus blandienti plaudat catulo; ac longo iam labore feſſo, deciduoq; ſudore grauato, & anhelanti occurrat benignè: ipſumq; pariter ac prædam eius ex ore pendentem, gratabundo vultu, paſsisq; vlnis complectere. E domo Sancti Andreæ de Vrbe Kalendis Febr. Anno MDCXXXVI.

E. T.

Humillimus ſeruus

Vincentius Riccardus Cler. Reg.

CONSTITVTIONIS CYPRIAE HISTORIA.

Vincentij Riccardi Clerici Regularis.

CYPRVS Pamphylij maris Inſula,procul à continenti diſcreta, ad ortum,occaſumq. Ciliciæ,ac Syriæ obiecta,portubus diſtincta, loci amœnitate ſumma,feracitate multiplici,opum copiarumq. vbertate adeò referta,vt iure Macaria ſit vocata : ſeipſa nimirum,caducarum opulentia rerum,felix ac beata.Nouem quondam regnorum ſedes:Romani olim populi tributaria:Ab Apoſtolis ipſis Chriſtianę fidei ſanctiſſimis formata inſtitutis:Græco vt eloquio,ſic ritu piè orthodoxèq. ferè ſemper culta. Agarenorũ crebrius preſſa tyrannide, pluries à Græcis quibus parebat Imperatoribus in libertatẽ aſſerta.Duodecimo tandẽ à Chriſto ſæculo, Græcis ob ſæuam eorũ in Anglos inhumanitatẽ,quos quaſſata claſſe in Cypria littora exanimes impactos exturbantibus & protrudentibus, Anglica illa martia virtute,Helladũ oppreſſis,abactiſq. Ducibus à Riccardo Anglorum Rege vltrò temerèq. laceſſito, Inſula ſubacta vniuerſa,in Latinorum ditionem poteſtatemq. ceſſit.Riccardum enim inuictum quem amicum reiecerat hoſpitem,violatis hoſpitij iuribus, infenſum,poſtea ſuo malo ſuſtinuit,ſenſitq.hoſtem.Deinde Luſinianis paruit Gallis,qui Regio eam nomine à Rom. Pont. auctam locupletarunt. Sed cædibus, diſſidijs.ſeditionibus diſtracta, ac fœdata:In ſuperos contumax;In pares faſtuoſa: in Romanam Sedem ingrata: eccleſiaſticis fulminibus icta,pugnaci Procerũ ac Præſulum vaſtatur diſſidio . Quocirca perduellibus Rom. Sedi Pontificibus extruſis,græcanica eliminata perfidia,abſtractiſq. quattuordecim græcorũ Epiſcoporum ſedibus,eccleſiaſtica cõtracta prouincia, quattuor tantùm totius Inſulæ à Celeſtino huius nominis Tertio,conſtitutæ fuerunt Antiſtitũ ſedes: duobus cuilibet Vrbi datis Præſulibus,Latino nimirum, & Græco , ſingulis ſuo cuiuſq. patrio ritu Pontificia munia in vna,eademq. obeuntibus Vrbe. Horum Primas cum olim ad quartum ferè vſque ſæculum Metropolitano auctus iure Paphenſis eſſet Archiepiſcopus, deinde Conſtantienſis, duodecimo demum à Chriſto ſæculo Leucoſienſis extitit, reddita Leucoſia regia olim Vrbe, totius Inſulæ Metropoli . Defuncto autem Leucoſiæ Præſule Græco, elegerunt Græci gentilem ſuũ Germanum,qui,vt vrbanæ gentis, ita & Vrbis, Inſulæq. vniuerſæ integro ſe,plenoq.iure Antiſtitem factum ratus,nomen,& ius aſſumit Archiepiſcopi,& Metropolitico iure Græcos omnes totius Inſulæ ſuæ ditionis eſſe contendit.Quo,Pontificio iure,& munere perfungẽte, Hugo Latinus Leucoſiæ Archiepiſc.inſurgit.Germanum nõ ritè electum, nec canonicè ordinatũ criminatur,incuſat;iniuſtè ius dare oblatrat. Vnum dũtaxat eumq.Latinum eſſe Archiepiſcopũ in vniuerſa inſula Metropolitico conſtitutum iure, ex ſummorum Põtificum decretis,contentioſo,pugnaciq. tumultu inſtat, vrget,probat . Græcum Germanum,vt aliena iura inuadentẽ, perturbaturus è ſolio, ad ſuum prouocat

tri-

tribunal, eumq. inſectatur moleſtè,exagitatq. grauiter.Quę omnia acerbo ferēs animo Germanus,facta ad Alexandrum IV.Rom.Pont. appellatione,eius eludit iudicium. Ad Romanam conuolat Vrbem ; gentiliū ſuorum Epiſcoporum frequentia ſtipatus:illatā ſibi expoſtulat iniuriam;indigna,& intoleranda ſe iniquè perpeſſum,cōqueritur.Pontificiam implorat opē,qua Cyprios, quibus vniuerſa agitabatur Inſula,ſedaret fluctus.Mittit etiā & Hugo Leucoſię Archiep.ſuos Oratores,acceſſurus potius ipſe,niſi veritus Inſulā ſine vllo relinquere Antiſtite,Rectore,Paſtoreq.deſtitutā prorſus omni. Viros pręficit,legatq.Romā,alieno quidē nomine,reuera tamē iura Latini Metropolitę propugnaturos apud acerrimū iuris propugnaculū: in ſumma æquitatis arce,Apoſt.nimirū ſede,præſidia defenſionis ſuæ cōſtituens.Excepit omnes Alexander benignè,audiuitq.amicè.Diuerſis tamen pugnantium Epiſcoporū ſtudijs cōmotus grauiter, pacis prouinciā ſuſcipiens,Anagniæ Latij Vrbe patria,in publico cōſeſſu,ipſo aſtante Germano, tribuſq.alijs,Græcis Cypri Epiſc.Nicolao Soliæ,Ioacim Carpaſij,& Mattheo Leucarū,ac Hugonis Latini Leucoſiæ Archiep.Oratoribus,plurimiſq. conſidētibus S.R.E.Cardd.pacis aſſertor Pontifex auditis,matureq.expenſis vtriuſq.diſſidētis partis rationibus,ex Fratrū conſilio pacifica Cōſtitutione ſanxit: Germanū quoad viueret Archiepiſcopi iure,nomine,munere potiundū.Neuè vnius Leucoſię ciuitatis duo forent Archiepiſcopi,& iura cùm daret Germanus,iura eripere videretur Hugoni,Leucoſiæ ſedē Hugoni,Solię verò Germano tribuit,Nicolao ad Arſinoēm vacātem Eccleſiā à Solœnſi trāslato:& omnia Metropolitica Gręcorū Iura Græco impertiens Germano,cunctis deinceps ademit Græcis; ſiquidē defuncto Germano nullū alium Græcum Metropolitā eligendum ſtatuit,ne cōtra ſacros Canones,duo eſsēt in vna Prouincia Metropolitæ:Nomenuè,ius,munus Archiepiſcopi,vnius tantùm poſtea futurum,Latini nimirum Leucoſiæ Pontificis.Ceteros verò Germani poſteros Epiſcopos,Soliæ tantùm nomine,& ſede cohoneſtādos; ac Latino Leucoſiæ Metropolitæ Metropolitico iure,vt & reliquos Græcos Pontifices eſſe ſubijciendos,pronunciat. Græcorum item Præſulum ſedes in Latinorum diœceſibus, diſcretis tamen à Latinorum vrbibus, locat,expreſſis vtrorumq. iuribus,ſua vnicuiq. planè tribuens,Græcos Epiſcopos in Latinorum imperio,ac ditione concordi animo quampacatiſſimos conſtituit.

Edita primùm hæc Conſtitutio eſt an. D.1260.ab Alexandro Pont.ſummo Romano eloquio,Romanorum Pontificum more; deinde à Græcis gentilibus ſuis conſulentibus,græcè reddita,& Leoni Solœnſi nouo Epiſcopo ſuffecto an. D. 1297. ex Leucoſiæ tabulario exhibita, germanaq. locupletium teſtium aſſertione publicitus comprobata.Verùm quà bellorum incurſione, quà Latinorum incuria,Latina excidit editio,& Græca tantùm,quod ſciam,à Græcis librarijs numquam calamo parcentibus exarata, in vetuſto quodam manuſcripto Cyprio Euchologio Altempſianæ Bibliothecæ reperitur. Eam ne vi hucuſque alto ſilentio præteritam, ſic etiam oliteſcentem ipſa prorſus obliteraretur, è Græco germano exemplari latinitati rurſum reſtituere,& Latinè,ac Græcè nunc primùm publico Eccleſiæ bono, edere viſum eſt.

CON-

ΤΑ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ.

1 ΕΝΟΡΔΙΝΩΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΚΩΣ ὁρισθέντα ταῖς ἀμφιβόλοις ἐν τῇ νήσῳ Κύπρου Ἐκκλησίαις, καὶ τοῖς ἐν ταύταις Ἀρχιερατεύουσιν Ἰταλοῖς τε καὶ Γραικοῖς Ῥωμαϊστὶ ἐκτεθέντα, Ἑλληνιστὶ ταῦτα, ἔχουσι δ᾽ οὑτωσί.

2 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ἐπίσκοπος δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν τοῦ πράγματος μνήμην. Εἰς τὸ διηνεκὲς τὸ τῆς δίκης σέβας ἐκτείνεται ἀριδήλως, ἐν τῷ ταῖς τῶν ἀμφιλογιῶν διαπληκτισμοῖς, οὔποτε διασπαράζοντας τὴν ἀγάπην, ἀλλὰ ξαυματίζοντας τὴν ἀγάπην· τῇ τῆς εἰρήνης σιγῇ κατευνάζεσθαι· ἐνθένδε εἰς τὰς ἀντιστάσεις, ἐν αἷς ἄνδρες διαφωνοῦσιν ἐκκλησιαστικοί, οἳ διὰ τοῦτο πρὸς ἀλλήλους χρὴ εἶναι εἰρηναίους, ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις ὀφείλουσιν εἶναι εἰρηνικοί· τῇ τῆς κριτικῆς συνειδήσεως ἐπιμελείᾳ, καὶ πρὸς τὴν διαλλαγὴν τῆς διχονοίας· ἐν ἀγάπης δεσμῷ ἐξόχως χρεὼν ὑπαγρυπνεῖν. οὐ γὰρ ἐν βιαίῳ πνεύματι ζάλη, ὃ πολλάκις τὴν τῶν πραγμάτων ἀναζεῖ κατάστασιν, καὶ τὴν εὐφρόσυνα θλᾷ· οὔτ᾽ ἐν τοῖς τῶν θρύβων κλόνοις, τοῖς πλεονάκις ἐκ τῶν διχονοιῶν ὁρμωμένοις τὸ τῆς καθολικῆς ἑνώσεως προσκόπτει αἰδέσιμον· ἀλλ᾽ ἐν ἤχῳ λεπτῆς αὔρας, τουτέστιν, ἐν ἠπίᾳ πραότητι κούφου πνεύματος, ᾗ τῶν ἀμφιλογούντων πραΰνονται ζέοντες οἱ θυμοί.

Ἐπεὶ δὲ ὁ εὐλαβὴς ἀδελφὸς ἡμῶν Γερμανός, ὁ τῶν ἐν
Κύπρῳ Γραικῶν Ἀρχιεπίσκοπος, μετὰ τῶν τοῦ εὐλα-
βοῦς ἀδελφοῦ ἡμῶν Ἀρχιεπισκόπου Λευκωσίας
ἐπιτρόπων, τῷ καθ᾽ ἡμᾶς ἐνεδήμησαν δικαστη-
ρίῳ· ὁ αὐτὸς τῶν Γραικῶν Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῶν ἄλ-
λων προσέθετο ἐνώπιον ἡμῶν· ὅτι ἐν τῷ πάλαι
τοῦ τῶν Γραικῶν Ἀρχιεπισκόπου τῆς προλεχθείσης
νήσου τεθνηκότος, χηλαζούσης τῆς αὐτῶν μητροπό-
λεως, ἐπιτραπῆναι αὐτοῖς τὸν τοιοῦτον Γερμανὸν ἢ
ἄλλον τινὰ εἰς τοῦτο κεχειρισμένον, ὡς ἄξιον νομί-
ζεσθαι τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου μνήμης τοῦ
3 Πάπα Ἰννοκεντίου τοῦ ἡμῶν προκατόχου, διὰ τῶν αὐ-
τοῦ γραμμάτων· μὴ ἀντιβαινούσης τῆς καθόλου
συνόδου καὶ καταστάσεως· ἢ τοῦ τῆς ἀγαθῆς μνή-
4 μης Πέτρου τοῦ Ἀλβανῶν ἐπισκόπου πάλαι ἐν τοῖς
μέρεσιν ἐκείνοις ἐπιτηρητοῦ τῆς ἀποστολικῆς ἕδρας
ἄδειαν ἐπιτυχεῖν εἰς τὸ αὐτὸν Γερμανὸν εἰς ἴδιον
5 ἐπίσκοπον προβάλλεσθαι. καὶ ὁ εὐλαβὴς ἀδελ-
φὸς ἡμῶν ὁ τῆς Τυσκούλας ἐπίσκοπος τότε ἐν τοῖς
αὐ-

DECRETA ALEXANDRI PAPAE IV.

Rite & canonicè conſtituta in controuerſia Eccleſiarum Iuſulæ Cypri, earumque Præſulum tum Italorum, tum Græcorum latinè edita, græcè reddita, à Vincentio Riccardo interpretata, ſic ſe habent.

ALEXANDER Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad futuram rei memoriam. Cum iuſtitiæ cultus perpetuò longè lateque explicetur manifeſtè, quando contentioſæ litigantium concertationes, quæ charitatem nullatenus conciliant ſed perimunt, pacis ſilentio ſupprimuntur; Idcirco in obortis controuerſijs, quibus diſcordes inter ſe eccleſiaſtici contendunt viri, qui hoc ipſo quod aliorum pacis aſſertores eſſe conuenit, inter ſe deberent eſſe pacati, accurato iudicialis cognitionis examine, charitatiſque vinculo ad diſſenſiones reconciliandas, ſummo neceſſe eſt ſtudio inuigilare: non quidem in vehementi procellarum ſpiritu, qui ſæpe ſæpius tranquillum perturbat rerum ſtatum: neque turbarum tumultu, qui crebrius acri diſſentionum impulſu catholicam vnionis conuellit obſeruantiam; ſed potius in ſonitu auræ lenis, placida nimirum manſuetudine ſedati ſpiritus, qua ardentes diſſidentium mitigantur animi.

Poſtquam reuerendus frater noſter Germanus Archiepiſcopus Græcorum qui ſunt in Cypro, & Procuratores reuerendi fratris noſtri Archiepiſcopi Leucoſiæ ad tribunal noſtrum deuenerunt. tum ipſe Græcorum Archiepiſcopus tũ alij cum ipſo retulerũt ad nos. Defuncto nimirũ iamdudum Archiepiſcopo Gręcorum præfatæ Inſulæ, cum eorum vacaret Metropolis, demandatum iiſdem ipſis fuiſſe, eiuſmodi Germanum potius quàm alium quempiam huic muneri pręficiendum, vtpote quem Archiepiſcopatu dignum beatæ memoriæ Innocentius Papa prædeceſſor noſter ſuis litteris exiſtimauerit. Non repugnaſſe vniuerſam Synodum & Ordinem: neque bonæ mem. Petrum Albani Epiſcopum, olim in partibus illis Apoſtolicę Sedis Legatũ, cum poteſtatem fecerit eundem Germanũ in ſuum ipſorum Epiſcopũ promouendi. Ac venerabilem fratrem noſtrum Epiſcopum Tuſculanum tunc temporis in eiſ-

eiſdem partibus dictæ ſedis Legatum, cui prædeceſſor noſter mandauerat, vt quem præfati Epiſcopi ſibi ipſis canonicè elegiſſent, modò dignus foret, confirmaret. cum verò de ordinando eiuſmodi Germano à ſuis fautoribus ageretur, eius electionem vtpote liberè ingenuèque factam, confirmaſſe, & egiſſe vt ipſi eius Suffraganei Epiſcopum conſecrarent. Recepto deinde Romanæ Eccleſiæ nomine ab ipſo Germano eiuſque Suffraganeis obedientię iuramento, dictos Suffraganeos tamquam ſuo Metropolitæ canonicam et ſpopondiſſe obedientiam. At cum ipſe Germanus in poſſeſſione eſſet muneris Archiepiſcopatus, & iura Metropolitica Clero & Populo Graecorum qui in ea degebant Inſula pacificè daret, præmemoratum Leucoſię Archiepiſcopum ſuis non contentum finibus, cum neque in Germanum, qui non alium ſibi ſuperiorem niſi vnũ Romanum agnoſcit Pontificem, nec etiam in eos qui ſub illius ſunt imperio Gręcos, vlla ius dicendi facultate polleret, ad ſuum tribunal ipſum prouocaſſe Germanum vt quibuſdam contra ipſum prolatis querelis, eo quod de ipſis ſtatuiſſet inquirere, reſponderet. Cum autem idem Archiepiſcopus Germanus id agere detrectaret, in eius perſonam, vt ferebatur excommunicationis ſententiam ferens, ipſum Germanum eiuſque Eccleſiam innumeris oneraſſe grauaminibus, quę iacturas eaſque graues, maximaque impendia ſibi importare demonſtrat. Quocirca eiuſmodi Germanus, & alij cum eo petierũt à Nobis, vt in ius ſuum Germanum aſſereremus, & illata ei à dicto Leucoſiæ Archiepiſcopo grauamina ſarciremus: ipſumque ab eiuſmodi & ſimilibus non licita facultate in Gręcos, & qui ad eos ſpectant, decimarum impoſitione, alijſque iurium extorſionibus, actis, cohibere curaremus. Et quamuis coram pręfato Tuſculano Epiſcopo cui ſanè eiuſmodi dederamus audire controuerſias, Archiepiſcopum Leucoſię, numquam propter eam cauſam in iudicium legitimè ſaltem à quoquam homine vocatum fuiſſe pręfati Procuratores teſtati fuerint: neque ab ipſo hac de cauſa tametſi propter alia quędam negotia nunc ſe fuiſſe miſſos; atque adeo de ijs quę ab Archiepiſcopo Germano obiecta fuere non opus eſſet conſtituere iudicium. Nihilominus ne videremur negaſſe Archiepiſcopo Gręcorum iuſtitiæ copiam de mandato noſtro Auditor ipſe ad dictas Germani querelas, pręfati Archiepiſcopi nomine, eos reſpondere compulit.

Retulerunt itaque ad iudicium, Ordinationis eiuſ-

αὐτοῖς μέρεσι. τῆς ῥηθείσης ἕδρας ἐπιτοπητὴς, ᾧ
αὐτὸς ὁ προκάτοχος ἐνετείλατο, ὡς ὃν κανονικῶς
οἱ προῤῥηθέντες ἐπίσκοποι ἐκλέξωνται ἑαυτοῖς,
εἰ εἴη ἄξιος, παραχρῆν ἐπικυρῶσαι δύνασθαι. ἐν
δὲ τῷ ποιῆσαι τοῦτο χρεωστηθῆναι παρὰ τῶν
αὐτοῦ συνδαστῶν, ἐπιβεβαιοῦν τὴν παῤῥησιασθεῖ-
σαν αὐτοῦ ἐκλογὴν, πεποίηκεν ἐξ αὐτῶν τοῦ αὐτοῦ
βοηθῶν παραχεθῆναι χειροτονίας ἐνεργείας.
Αναληφθείσης μετὰ ταῦτα, τῷ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐκ-
κλησίας ὀνόματι ἐξ αὐτοῦ τε καὶ τῶν αὐτοῦ συνδαστῶν,
τῆς τῆς ὑπακοῆς θελήσεως, οἱ ῥηθέντες τε αὐτοῦ
συνδασταὶ ὡς οἰκείῳ μητροπολίτῃ κανονικὴν κα-
θυπέσχοντο τὴν ὑπακοήν. ὄντος δὲ τοῦ αὐτοῦ Γερ-
μανοῦ ἐγκρατοῦς τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ἀξίας, εἰ-
ρηνικῶς τε δίκαια μητροπολιτικὰ τῷ κλήρῳ καὶ τῷ
λαῷ τῶν Γραικῶν τῶν ἐν τῇ νήσῳ διάγοντος· ὁ προ-
μνημονευθεὶς τῆς Λευκωσίας ἀρχιεπίσκοπος, οὐκ
ἀρκούμενος τοῖς ἰδίοις ὅροις, ὃς οὔτε εἰς αὐτὸν, ὡς 6
αὐτὸς ἔστι μείζονα ἄλλον ἢ τὸν τῆς Ρώμης ἀρχιερέα
οὐ γινώσκει· οὔτε εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους αὐτῷ
Γραικοὺς, τινὰ ἄδειαν δικαιολογίας ἐπεῖχεν, αὐτὸν
τῷ ἰδίῳ βήματι προσκαλεῖται, ἵνα ἐπί τισι ζητή-
μασιν ἃ προὐβάλλετο κατ' αὐτοῦ ὥσπερ διέταξεν
ἐκζητεῖν, ἀποκριθείη. καὶ ἐπεὶ ὁ αὐτὸς ἀρχιεπίσκο-
πος Γερμανὸς ὑπελόγκει πρὸς τὸ ἔργον ἐνδεῖξαι, καὶ
ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ, ὡς λέγεται, φέρων ἐπιτιμίου
ἀπόφασιν. πολλαῖς τῷ τοιούτῳ Γερμανῷ, καὶ τῇ αὐτοῦ
ἐκκλησίᾳ ἐπέφερε ταῖς βαρύτησι, ἐξ ὧν ἀπο-
δείκνυται παθεῖν ζημίας καὶ ἐξόδους μεγίστας.
τούτου ἕνεκεν ὁ τοιοῦτος Γερμανὸς ἀφ' ἡμῶν μετὰ τῶν
ἄλλων ἐζήτησε, τοῦ ἀνακτᾶσθαι τὰ ἐπενεχθέντα
βάρη αὐτῷ διὰ τοῦ ῥηθέντος Λευκωσίας ἀρχιεπι-
σκόπου, τὸν αὐτόν τε ἀπὸ τῶν τοιούτων καὶ τῶν ὁμοίων
τῇ μὴ ὀφειλομένῃ ἐξουσίᾳ ἐπὶ τοῖς Γραικοῖς, καὶ τῶν
αὐτοῖς ἀνηκόντων ἐν δεκατισμοῖς καὶ ἄλλοις δι-
καίων παραβάσεσιν ἐπιμελεῖσθαι μὲν κωλῦσαι.
κἂν καὶ ἐνώπιον τοῦ προῤῥηθέντος Τυσκουλανοῦ ἐπι-
σκόπου, ᾧ δεδώκαμεν ἀκροᾶσθαι τὰς τοιαύτας
ἐγκλήσεις, οἱ προῤῥηθέντες διεβεβαιοῦντο ἐπίτρο-
ποι, ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος Λευκωσίας ἕνεκεν τῆς τοι-
αύτης αἰτίας οὔποτε εἰς δίκην ἐκλήθη παρά τινος
ἀνθρώπου νομίμως· οὔτ' αὐτοὶ παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ αὐ-
τῆς τῆς αἰτίας, πλὴν διὰ ἄλλας τινὰς χρείας νυνὶ
ἐστάλησαν. καὶ διὰ τὸ ἐπὶ τοῖς προβληθεῖσι
παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ, οὐκ ὤφειλον
ὑπέχειν κρίσιν. ὅμως, ἐξ ἡμετέρας προστάξεως,
μήπως τῷ τῶν Γραικῶν ἀρχιεπισκόπῳ δόξειεν ἀπεῖ-
ναι τὸ τῆς δίκης πλήρωμα, ἐβιάσατο τούτους ὁ αὐ-
τὸς ἀκροατὴς ταῖς ζητήσεσι, τούτου ὥσπερ τοῦ 7
ῥηθέντος ἀρχιεπισκόπου, ἀποκριθῆναι.

Προέθετο τοίνυν ἐν τῇ κρίσει· ὡς προτεραιό-
τητι περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ τοιούτου Γερμανοῦ
οὐδὲ-

ἐν δημία τις ἐγεγόνει· ἐπεὶ πρὸς τοὺς προμνη-
μονευθέντας ἐπισκόπους δικαιόν τι τοῦ ἀρχιεπίσκοπον
ἐκλέγεσθαι, οὐδαμοῖ τρόπῳ προσῆκε. καὶ αὐτοὶ περὶ
τῆς ἐκλογῆς καιρῷ, ἣν περὶ τοῦ ποιῆσαι συλλέγον-
8 τες, κατείχοντο δεσμῷ ἐπιτιμίου καθολικοῦ. καὶ
τὰ ἀποστολικὰ γράμματα, ἐν οἷς γέγονεν αὐτοῖς
ἡ προῤῥηθεῖσα τοῦ ἐκλέγεσθαι παρακεχωρημένη
ἄδεια, παρὰ ἀφορισμοῦ ὑπειλημμένων ἐπορίσθησαν.
ἐξ ὧν αἰτιῶν συνεχῶς αὐτοὶ περὶ τῆς Λευκοσίας
ἀρχιεπισκόπῳ διὰ τῶν αὐτοῦ τοποτηρητῶν· ὃς τότε τοῦ
χρόνου ἀπῆν, τοῦ μὴ πρὸς τὴν ἐκλογὴν, εἴτ' ἐπι-
κύρωσιν, ἢ χειροτονίαν προέρχεσθαι. τὸ τοιοῦτον
γέγονε καταδίκαιον καλούμενον, ὑπὸ τοῦ τῆς Λευ-
κοσίας ἀρχιεπισκόπου. διὰ τοῦτο μὲν προστάξεως
9 τοῦ τῆς ἁγίας μνήμης Κελεστίνου τοῦ προκατόχου
ἡμῶν· ὃς τὴν τῆς Κύπρου νῆσον ἕνεκεν τῆς ἀπειθείας
καὶ ἀπιστίας τῆς πρὸς τὸν Πάπαν τῶν Γραικῶν τῶν
ἐν ἐκείνῃ τότε κατοικούντων, παρεχώρησε τοῖς
καθολικοῖς Λατίνοις ταύτης κρατῆσαι, γεγόνασι
τοίνυν ἐκεῖσε ἐξωσθέντων τῶν Γραικῶν θρόνων
τέσσαρες ἐπίσκοποι καὶ καθέδραι Λατίνων κατα-
σταθεῖσαι· ὧν οἱ ἀρχιερεῖς ἐν δεκάταις καὶ τοῖς ἄλ-
λοις ἐκκλησιαστικοῖς δικαίοις, ὧν οἱ τῶν Γραικῶν
ἐπίσκοποι ἐν τῇ τοιαύτῃ νήσῳ εἶχον ἀγαθὰ διε-
δέξαντο· καὶ τῶν καθεδρῶν τεσσάρων μίαν, ἤτοι τῆς
Λευκοσίας, ὁ αὐτὸς Κελεστῖνος προεβίβασε, τῇ
δυνάμει τοῦ προέχειν ἐν πάσῃ ταύτῃ τῇ νήσῳ διὰ
μητροπολιτικῆς ἀξίας τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν. με-
τέπειτα δὲ ὁ ῥηθεὶς Ἀλβανῶν ἐπίσκοπος αὐθεντίᾳ
τῆς αὐτοῦ τοποτηρήσεως, ἢ δικαιοδοσίας διετάξα-
το, καὶ ἡ αὐτοῦ διάταξις ἐπεκυρώθη διὰ τῆς Ἀποστο-
λικῆς καθέδρας, τοῦ ἐν ὅλῃ τῇ προλεχθείσῃ νή-
σῳ τέτταρες ἐπίσκοποι Γραικοὶ μόνον εἶναι· καί τι-
νας τόπους ἐπέχειν ἐν ταῖς τῶν Λατίνων ἐνορίαις· οἱ
μετὰ ταῦτα περὶ τῆς Λευκοσίας ἀρχιεπισκόπῳ ὡς
μητροπολίτῃ αὐτῶν, καὶ τοῖς Λατίνοις ἐπισκόποις,
εἰς ὧν ἐνορίας κατέστησεν αὐτοὺς, καθυπείχοντο
δεσμῷ ὑπακοῆς· φαίνεται οὖν καθαρῶς, ὡς
ἄλλος μητροπολίτης πλὴν τοῦ τῆς Λευκοσίας ἀρ-
χιεπισκόπου ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ, ἥ τις ἐστὶ μία
ἐπαρχία, οὔτ' ἠδύνατο, οὔτ' ὤφειλε τάττεσθαι.

Οὕτω μετὰ τῶν ἄλλων ἐζήτουν οἱ προλεχθέντες ἐπίτροποι, ἵν' ὃ γέγονε πρόκριμα περὶ τὴν τοῦ προδιαληφθέντος Γερμανοῦ ἐν τῇ τῆς Λευκοσίας ἐκκλησίᾳ κατάστασιν· καὶ ὅτι ἐκ τούτου, ἢ ἕνεκεν τούτου παρηκολούθηκε, διατάξασθαι ἡμᾶς μὴ ἔχειν τὸ κῦρος· καὶ κωλῦσαι ἡμᾶς τὸν τοιοῦτον Γερμανὸν τοῦ μὴ ἐπεργάζεσθαί τι ἐν τῇ Κύπρῳ περὶ τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν δικαίων. τελευταῖον, ὀχλήσεως ἐπὶ τούτοις γεγονυίας, καὶ πολλῶν ἔνθεν κἀκεῖθεν γεγονυιῶν θέσεων παρὰ τῶν ἑκατέρων παρεστῶσι πεπραγμένων, ἐπεὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀποδεί-

ξιων

eiuſmodi Germani nullum planè exſtitiſſe mandatum. Deinde, ius eligendi Archiepiſcopum nullo modo præmemoratis conueniſſe Epiſcopis. Tum eos, tempore quo ad electionem faciendam conuenerant, vinculo generalis cenſuræ fuiſſe detentos. Demum, Apoſtolicas litteras, quibus dabatur eis præfata eligendi poteſtas, ab innodatis vinculo excommunicationis fuiſſe latas. Quibus de cauſis continuò ipſi Leucoſiæ Archiepiſcopo, qui tunc temporis aberat, per ipſius Legatos viſum fuiſſe ad electionem, ſiue confirmationem vel conſecrationem non eſſe procedendum. Eiuſmodi iudicatum, quod vocant, à Leucoſiæ Archiepiſcopo ideo factum fuiſſe, Quia ex mandato Sanctæ memoriæ Celeſtini prædeceſſoris noſtri qui Inſulam Cypri ob Incolarum Græcorum contumaciam & perfidiam in Papam, dederat catholicis Latinis eam tenere; factum fuit vt eiectis illinc Græcorum ſedibus, quattuor Latinorum Epiſcopi, ac ſedes conſtituerētur; quarum Pontifices in Græcorum loco ſuffecti, decimas, aliaſque eccleſiaſtica iura, quæ Græcorum Epiſcoporum in ea Inſula erant bona, ſubſtitutionis iure obtinerent. Et vni ex quattuor ſedibus, nimirum Leucoſiæ idē Celeſtinus reliquas ſubieciſſe ſedes, ea poteſtate vt ceteris omnibus eius Inſulæ Eccleſiis Metropolitica præeſſet auctoritate. Poſtea verò dictus Albani Epiſcopus, legationis qua fungebatur auctoritate ſiue iuriſdictione, conſtituit, eiuſque Conſtitutio fuit ab Apoſtolica Sede confirmata, Vt in præfata nimirum Inſula vniuerſa, quattuor tantùm eſſent Epiſcopi Græci, ac certa quadam loca in Latinorum haberent diœceſibus, qui deinde Leucoſiæ Archiepiſcopo tamquam eorum Metropolitæ, ac Latinis, quorum in diœceſibus erant, Epiſcopis, ſe ipſos Obedientiæ iuramento præſtito, deuouerent. Quocirca clarè conſtat nullum alium Metropolitam, niſi Leucoſiæ Archiepiſcopum in ea Inſula, quæ vna ſanè Prouincia eſt, vel potuiße, vel debuiſſe iura dare. Quapropter præfati Procuratores pariter cum alijs petierunt, vt decretum contra ius latum, Ordinationis aſſumpti iam Germani ad Leucoſiæ Eccleſiam, & quidquid ex hac eius Ordinatione, vel eius cauſa factum deinde fuiſſet, Nos conſtitueremus eſſe irritum: ac prohiberemus ne Germanus iſte aliqua vlla Archiepiſcopi iura exerceret in Cypro.

Tamdē ſuper his oborto tumultu, multiſq; poſitis quæſtionibus ab iis, qui vtriuſq; partis patrociniū ſuſtinebant. Quoniā ex ipſis iuris probationi-

bus

bus in longum videbatur protrahendas fore controuerſiae diſſentiones, dictus Archiepiſcopus Germanus humiliter ſupplicauit nobis, ne tam longis eiuſmodi diſputationibus eum circumueniri ac diſtineri, attenta Eccleſię Graecorum paupertate: neue tot tantasque moroſas difficultates in medium afferri ſineremus. Conſulentes ſtatui ipſius & paci, aequum duximus pacifica Conſtitutione ex Apoſtolica diſpoſitione ſalubre inire conſilium, quo diſſidentium quieſcant litigia, & ſub ditione Eccleſiae Romanorum vitam praefati Graeci cum Latinis ducant pacificam. Nec mirum ſi Latinorũ Graecorumque genus Eccleſiae ipſius Cypri variis agitatae turbis, ſeditionibus perturbatum aeſtuet, cum exareſcat, vt diiudicamus id quod praebebat anſam, diffidiique materiam ſuggerebat, multiplex nimirum illa iuris alterutrimq. dicendi dandique indiſcreta actionis facultas; eo quod etiã varia corporum ac morũ diſcrepantia parere conſueuit diſſidia in familiari conuerſatione, eorum qui ſub variis diuerſarũ nationum inſtitutis ſimul vitã ducunt. Nos ergo, qui ex iniuncto nobis Apoſtolico munere cum pace paſcere tenemur & cupimus, non modò eos qui prope, verum etiam eos qui longè ſunt, ſollicitè mederi ſtudentes praefatis Eccleſiis, eas firma Conſtitutione inter ſe componendo, quò mutua in Chriſto pace fruantur; ſatis opportunè conſuluimus harum diſſidia placida Conſtitutione ſedare, Conſiſtoriali nimirum deliberatione, ſeu iudicialis deciſionis gladio ea dirimentes.

Cum igitur graues ſeditioſaeque contentiones, leuiſſimis iactatis obiectionibus per tumultuantes diſputationes in infinitum vincendi ſtudio procedentes, in vtraque parte ſint obortae, De fratrum noſtrorum conſilio, & plenitudine Apoſtolicae poteſtatis, conſtitutis coram nobis dicto Germano Archiepiſcopo, & reuerendis fratribus noſtris Nicolao Soliae, Ioacim Carpaſii, & Matthaeo Leucarum Epiſcopis Sedium Graecorũ: ac Leucoſiae Archiepiſcopi Procuratoribus, praeſenti hac Conſtitutione decernimus, & pro vtriuſque Eccleſiae pace ſuper deductis, & alijs quę inter eos ſeditioſo in poſterum tumultu diſſidii cauſam parere poſſent: Inuiolabiliter ſancimus, in Inſula Cypri in dioeceſibus Latinorum Epiſcoporum & ſub Leucoſiae Metropoli quattuor tantùm conſtituendas eſſe Graecorum Pontificum Sedes, olim à praefato Albanenſi Epiſcopo ſuis diſcretis locis; quoniam & in ea Inſula etiam quattuor tantùm Latinorum Epiſcoporum dignoſcuntur eſſe ſedes.

ξεων τῆς διχοίας, ἰδόντες ἐκτεταμένας εἰς μῆκος τὰς
τῆς ὀχλήσεως διχονοίας, ὁ ῥηθεὶς ἀρχιεπίσκοπος
Γερμανὸς ἡμῖν καθικέτευσε ταπεινῶς, τοῦ μὴ το-
σαύταις μακρολογίαις περιέλκεσθαι τὴν πτωχείαν
τῆς τῶν Γραικῶν ἐκκλησίας καὶ τοσαύταις τῶν δυ-
σκολίαις προσφέρεσθαι· βουλόμενοι τὴν κατάστα-
σιν αὐτῆς καὶ εἰρήνην, ὀφείλομεν εἰρηνικῇ διατάξει
ἀποστολικῆς καταστάσεως προμηθεῖσθαι ὑπάρχειν·
δι' ἧς καταστηρίσουσι τῶν ὀχλουμένων οἱ λογισμοί,
καὶ ὑπὸ ὑποταγῇ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησίας οἱ 10
προρρηθέντες Γραικοὶ ζωὴν ἄξουσι μετὰ τῶν Λατί-
νων εἰρηνικήν· οὐδὲν θαυμαστὸν τὸ λοιπὸν ἔθνος
τῶν Λατίνων καὶ Γραικῶν τῆς ἐκκλησίας τῆς αὐτῆς
Κύπρου ἐκ διαφόρων ὀχλήσεων σαλευομένης,
ταραχῇ κυμαίνεσθαι· ἐξαίρεται, καθὼς διακρί-
νομεν ὃ ὑπέφερε τὴν ὑπόθεσιν, τὸ ἀσυμπέρα-
στον τῶν οἰκειοτέρων περὶ τὴν τοῦ τέλους τάξιν ἑκατέ-
ρου τε, ὅτι ὡς ἡ διαφορὰ τῶν σωμάτων, καὶ ἡ τῶν
ἠθῶν ἀσυμφωνία, εἴωθασι γεννᾶν διχονοίας ἐν τῇ
οἰκειοτροφῇ τῶν ὁμοζώντων ὑπὸ ποικίλαις συνηθείαις
διαφόρων τῶν γενῶν· ἡμεῖς οὖν, οἱ, ἐκ τῆς
ἐπικειμένης ἡμῖν τῆς ἀποστολικῆς λειτουργίας ὀφεί-
λομεν καὶ ὀρεγόμεθα τοῖς τ' ἐγγὺς τοῖς τε μακρὰν
φάσκειν εἰρήνην, προσέχοντες ἐπιμελῶς θερα-
πεύειν, τὰς προλεχθείσας ἐκκλησίας βεβαίᾳ
τάξει διατιθέντες πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἀμοιβαίᾳ
ἐν Χριστῷ εὐφραίνεσθαι τῇ εἰρήνῃ· ἱκανωτέρως
προμηθευσάμεθα τὰς τούτων διαστάσεις ἡσύχου
διατάξεως καταπαύειν, ἀρίστῃ συμβουλῇ, ἢ κρι-
τικῆς ἐκκοπῆς μαχαίρᾳ διακληροῦν.

- Τοίνυν ταῖς ὀχληρῶν φιλονεικιῶν ἔνθεν κἀκεῖ-
θεν τῶν λεπτοτάτων ἀποφορεῖς, τῶν τε θο-
ρύβων τῶν διαλέξεων εἰς τὸ ἀπέραντον ἀεὶ προ-
βαινόντων· προστάττοντες τῇ τῶν ἡμετέρων ἀ-
δελφῶν βουλῇ, καὶ τῷ πληρώματι τῆς ἀποστολικῆς
ἐξουσίας. ὄντων ἐνώπιον ἡμῶν τοῦ ῥηθέντος Γερ- 11
μανοῦ, τοῦ τῶν Γραικῶν ἀρχιεπισκόπου, καὶ τῶν εὐλα-
βῶν ἡμῶν ἀδελφῶν Νικολάου Σωλίας, Ιωακεὶμ
Καρπασίου, Ματθαίου δὲ Λευκάρων τῶν τῶν Γραικῶν
θρόνων ἐπισκόπων, καὶ τῶν προρρηθέντων ἐπιτρό-
πων τοῦ τῆς Λευκοσίας ἀρχιεπισκόπου· τῇ παρούσῃ
διατάξει κατορίζομεν, καὶ κατασταθεῖσιν,
ὑπὲρ εἰρήνης ἑκατέρας ἐκκλησίας ἐπὶ τοῖς προ-
βληθεῖσι καὶ ἑτέροις. ἃ δύναται ἐν ἐκείνοις εἰς ὕ-
στερον γεννᾶν ἀποστάσεως παρενοχλουμένην ὑπό-
θεσιν, ἀπαραβιάστως τάττομεν, τὴν νῆσον Κύ-
πρου τοῦ λοιποῦ ἐν ταῖς ἐνορίαις τῶν Λατίνων ἐπισκό-
πων καὶ ὑπὸ τῇ τῆς Λευκοσίας μητροπόλει τέσ- 12
σαρας μόνον ἔχειν Γραικῶν ἀρχιερατικὰς καθέδρας,
πάλαι διὰ τοῦ προληφθέντος Αλβανοῦ ἐπισκόπου
ἰδίοις ἀποταχθείσας τόποις· ἐπεὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ
νήσῳ τέσσαρες μόνοι διαγινώσκονται εἶναι θρόνοι

Λατίνων ἐπισκόπων. μίαν μὲν ἀρχιερατικὴν καθέδραν τῶν Γραικῶν ἐκκλησίας ἐν τῇ Λευκωσίᾳ
14 παρὰ τῇ Σωλέᾳ· ἄλλην ἐν Πάφῳ παρὰ τῇ Ἀρ-
15 σινόῃ· τρίτην ἐν Ἀμμοχώστῳ παρὰ τῷ Καρπασίῳ·
16 καὶ τὴν τετάρτην ἐν Νεμεσῷ παρὰ τῷ Λευκάρᾳ
17 βουλόμεθα εἶναι. καὶ ἐκ τούτων κατονομάζεσθαι,
18 ὄνομά τε καὶ ἀξίαν ἀρχιερατικῆς λειτουργίας ἔχειν
τοὺς ἀρχιερεῖς τοὺς ταύτας κανονικῶς διιθύνοντας.

Πλὴν ὁσάκις ἑκάστη τῶν προλεχθεισῶν τῶν Γραικῶν καθεδρῶν σχολάζῃ ἐπισκόπου, ἕτερος ἐκ τῶν τοῦ αὐτοῦ θρόνου κληρικῶν, τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπι-
28 κληθείσης χάριτος εἰς ἐπίσκοπον ψηφισθήτω· οὗ τι-
νος ἐπικυρώσει τὴν ἐκλογὴν ὁ Λατῖνος ἀρχιερεὺς εἰς οὗ ἐνορίαν ὁ θρόνος ἐκεῖνος ἐστὶν, εἰ ταύτην εὑρήσει ἀπαρτιζομένην προσώπῳ σεμνῷ, κανονικῇ ἀδείᾳ, ὀρθῶς τεχθείσῃ, καὶ ἀδυσκόλως αὐτὸ ποιήσει διὰ τῶν Γραικῶν ἐπισκόπων τῶν πλησίον ἐνοριῶν, οἷς ἐπὶ τοῦτο ὁ αὐτὸς Λατῖνος καλέσει ἐπίσκοπος ὑπονόμαι χειροτονίας δῶρον. τὴν ἐπισκοπικὴν φροντίδα, τῶν μοναστηρίων, τῶν ἐκκλησιῶν, τοῦ κλήρου, καὶ τοῦ λαοῦ τῶν Ρωμαίων τῶν ἐντὸς τῇ αὐτῇ πόλει καὶ ἐνορίᾳ τυγχανόντων, ἰδίᾳ ἀδείᾳ παραδοθεὶς αὐτῷ, καὶ λαμβανέτω παρ᾽ αὐτοῦ ἐνόμοτον ὁμολογίαν ὑπακοῆς ἐν σχήματι τοιούτῳ.

Ἐγὼ Γερμανὸς ἐπίσκοπος Σωλέας τῆς τῆς Λευκωσίας ἐνορίας, ἐκ ταύτης τῆς ὥρας καὶ καθεξῆς πιστὸς ἔσομαι καὶ ὑπακούων τῷ ἁγίῳ Πέτρῳ, τῇ ἁγίᾳ τε Ρώμης ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ κυρίῳ μου Οὔγκῳ ἀρχιεπισκόπῳ Λευκωσίας, τοῖς αὐτοῦ τε διαδόχοις κανονικῶς εἰσερχομένοις· οὐκ ἔσομαι ἐν βουλῇ, οὔτε ἐν ἔργῳ τοῦ ἀπολέσαι τὴν αὐτῶν ζωὴν, ἢ μέλος, ἢ κρατηθῆναι κακῇ κρατήσει. βουλὴν ἥν τις ἐμοὶ ἢ καθ᾽ ἑαυτὸν, ἢ διὰ μηνυτῶν, ἢ διὰ γραμμάτων δηλώσει εἰς αὐτῶν ζημίαν, οὐδενὶ φανερώσω. τὸ παπάτον τῆς Ρώμης ἐκκλησίας, καὶ τὸ ἀρχιερατισμὸν τῆς τῆς Λευκωσίας ἐκκλησίας, καὶ τοὺς τῶν ἁγίων πατέρων κανόνας ἔσομαι ἀντιλαμβανόμενος καὶ κατέχων, φυλαττομένης τῆς ἐμῆς τάξεως, κατὰ πάντων ἀνθρώπων. κληθεὶς εἰς σύνοδον ἥξω, εἰ μὴ ἐμποδισθῶ κανονικῷ ἐμποδισμῷ. τὸν δικαῖον τῆς ἀποστολικῆς ἕδρας, ὃν ἀληθῶς γνώσω, ἐρχόμενον καὶ ἀποστρέφοντα τιμήσω, καὶ ταῖς αὐτοῦ χρείαις ἐπαρκέσω· οὕτως θεός μοι βοηθήσει, καὶ ταῦτα τὰ τοῦ Θεοῦ ἅγια εὐαγγέλια.

Καὶ τοῦτο τὸ σχῆμα παρὰ τῶν τῶν Ρωμαίων ἐπισκόπου τῆς αὐτοῦ ἐνορίας λαμβανέτω ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας ἕκαστος Λατῖνος ἐπίσκοπος τῆς νήσου Κύπρου.

Κἂν δὲ ἐκείνην τὴν ἐκλογὴν γνωρίσῃ ὁ Λατῖνος ἐπίσκοπος ἀκυρωθῆναι, ἐπιχειρείτω τῇ καθαιρέσει, καθὼς ἐπιχειρητέον ἐστὶν εὐλόγως.

Vnam quidem pontificiam Sedem Eccleſiæ Græcorum apud Soliam in Leucoſia. Alteram apud Arſinöem in Papho. Tertiam apud Carpaſium in Famauguſta. Quartam apud Leucaras in Nemeſo eſſe volumus, & ex his Vrbibus ſedes eſſe vocandas: Ac Pontifices qui has canonicè regent Eccleſias nomen, & auctoritatem Pontificij muneris habere.

Quoties autem quæuis prædictarum ſedium Græcorum vacare contigerit, ſuo orbata Epiſcopo, alius ex eadẽ ſede Clericus, inuocata S. Spiritus gratia per ſuffragia eligatur in epiſcopũ cuius ſanè electionem, is Latinus confirmabit Epiſcopus in cuius diœceſi ſedes illa eſt: modò inuenerit auctoritate canonica, riteque ordinata peractam electionem perſonæ morum grauitate venerandæ Ac ſine vlla mora efficiet vt à Græcis vicinarũ diœceſum Epiſcopis, quos ea de cauſa idem latinus vocabit Epiſcopus, conſecrationis gratia ei conferatur. Epiſcopalem curam Monaſteriorum, Eccleſiarum, Cleri, Populi in ea ciuitate & diœceſi conſiſtentium propria auctoritate ei tradet, & præſcriptam ab eo recipiet Obedientiæ confeſſionem in hac forma.

Ego Germanus Epiſcopus Soliæ diœceſis Leucoſiæ ex hac hora, & deinceps ero fidelis, & obediens ſancto Petro, ſanctæque Romanæ Eccleſiæ, & domino meo Hugoni Archiepiſcopo Leucoſiæ, eiusque ſucceſſoribus canonicè intrantibus. Nõ ero in conſilio, neque in facto ad perdendum vitam eorum, vel membrum, ſeu ad capiendum captione mala. Conſilium quod mihi per ſe ipſum vel per nuntium, vel per litteras credituri erunt, ad damnum eorum nulli pandam. Papatus Romanæ Eccleſiæ, & Archiepiſcopatus Leucoſiæ Eccleſiæ, ac canonum ſanctorũ Patrũ ero defenſor & cuſtos, ſaluo ordine meo, contra omnes homines. Vocatus ad Synodum veniam, niſi canonico fuero præpeditus impedimento. Legatum Apoſtolicæ Sedis, quem certum eſſe cognouero, venientem ac remeantem honorificè tractabo, & in neceſſitatibus adiuuabo. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Et hanc Confeſſionis formam vnusquiſque latinus Epiſcopus inſulæ Cypri à Romæorum ſuæ diœceſi Epiſcopo pro ſe, ſuaque recipiat Eccleſia.

At ſi eam electionem irritam eſſe Latinus agnouerit Epiſcopus, ad depoſitionem procedat, eo modo, quo rationi congruum eſt eſſe procedendum.

Ad ordinandum autem Græcum Epiſcopum electum, vocati à Latino Pontifice qui eius ſunt diœceſis Græci, ſine vlla tergiuerſatione, & mora ex debito præſentis Conſtitutionis & Ordinis, accurrant: & inuocationes, ac munia quæ conſecrationi congruunt, explere teneantur.

Græcorum tamen depoſito Epiſcoporum, vt & Tranſlatio & Electio ſoli Romano Pontifici ob Apoſtolicam eminentiam peculiari reſeruata eſt priuilegio, vt in illis non ſecus ac in ceteris Epiſcopis Pontificiæ dignitatis conditio ſeruetur, & eminentia. In nulla Græcorum Eccleſia ſuo orbata Paſtore Latinus Epiſcopus Epiſcopum creare audeat. Niſi forte ij, qui Epiſcopum eligere tenentur, aliquem qui eam regat Eccleſiam eligere detrectauerint immoderata dilatione, trium nimirum menſium verè decurſo tempore, iuxta Concilij generalis conſtitutiones. In quo ſanè euentu poteſtas non ſit Latino Epiſcopo alium quempiam in ſede viduatæ Eccleſiæ conſtituere, niſi gentilem Græcum honori ac gradui tanto dignè reſpondentem.

Bona Eccleſiæ Græcorum ſuo orbatæ Epiſcopo, Oeconomus, & Capitulum eiuſdem ſedis futuro ex fide ſeruent Epiſcopo, atque poſtea tradant.

Cæterum Epiſcopi eius Inſulæ canonicè in præfatis ſedibus conſtituti, facultatem habeant leges conſtituendi Monaſterijs, Eccleſijs, Clericis, & Laicis Græcorum ſibi concreditis: eaque omnia quæ legitimo iure muneri dignitatis, vel Epiſcopali ſtatui conuenire cognouerint, præcipiant. Latini Epiſcopi nihil horum prorſus ſibi vſurpent, niſi in ijs tantùm cauſis, in quibus Metropolitæ legitimo iure datum eſt, erga eos qui ſuo ſunt ſuffraganeo ſubiecti, iuriſdictionem exercere.

Cauſæ quæ ad Eccleſiaſticum ſpectant forum, ſi controuertantur inter Græcos, à ſuo eorum gentili iudicentur Pontifice. Si verò inter Latinum & Græcum, ſiue Græcus accuſetur, ad Latinum loci Pontificem referantur iudicialiter dirimendæ: ſalua tamen Apoſtolicæ ſedis prærogatiua, cuius opem vexati omnes immediatè poſſunt implorare. Si ab Epiſcopo græco aliqua inſtituatur accuſatio aduerſus Latinum Epiſcopum in ea diœceſi in qua Græcus eſt Epiſcopus, inde cùm neceſſitas poſtulauerit ad Leucoſiæ recurratur Archiepiſcopum.

Præſenti hac Conſtitutione ſancimus, vt in Ciui-

Τὸν δὲ Γραικὸν ἐπίσκοπον εἰς χειροτονίαν ἐκλεχθέντα, παρὰ τοῦ Λατίνου ἀρχιερέως οἱ τῆς αὐτοῦ ἐνορίας Γραικοὶ κληθέντες, ἀναβολῆς χωρισμοῦ, διαστάσεως ἀπὸ χρέους τῆς παρούσης καταστάσεως καὶ διατάξεως συνελθεῖν· καὶ ἀνακλήσεις καὶ τὰ ἔργα τὰ ἀνήκοντα τῇ χειροτονίᾳ πληροῦν ἐνέχονται.

Πλὴν ἡ τῶν Γραικῶν ἐπισκόπων καθαίρεσις, 13 ὡς καὶ ἡ μετάθεσις, καὶ ἡ ἔκστασις, μόνῳ τῷ τῆς Ρώμης ἀρχιερεῖ κατὰ τὴν ἐξοχὴν τὴν ἀποστολικήν, ἰδίῳ φυλαχθῇ προνομίῳ, ὅπως ἐν ἐκείνοις, ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἐπισκόποις ἡ τῆς ἀρχιερατικῆς ἀξίας κατάστασις καὶ ὑπεροχὴ φυλαχθείη.

Οποία δέ τις ἐκκλησία Γραικῶν ἀποστερήσῃ ποιμένος, ὁ Λατῖνος ἐπίσκοπος ποιεῖν ἐπὶ ταύτῃ ἐπίσκοπον οὐ τολμήσῃ, εἰ μήπως ἀμελούντων τῶν ὀφειλόντων ἐκκλησίᾳ τῇ φορᾷ ταύτῃ τῶν διατάξεων τινὰ δε τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ποιμένα, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς γενικῆς συνόδου, γεγονυίας διαδρομῆς τριμηνιαίου χρόνου ἐπ' ἀληθείας· ἐν τούτῳ δὲ μὴ ἐχέτω ἄδειαν ὁ Λατῖνος ἐπίσκοπος τῇ καθιστᾶν τῇ χηρευούσῃ ἐκκλησίᾳ εἰ μὴ ὁμόφυλον Γραικόν, καὶ τιμῆς καὶ βαθμοῦ τοσαύτης ἀξίως συμφωνοῦντα. 19

Τῆς δὲ Γραικῶν ἐκκλησίας ἀποστερούσης ἐπισκόπου, τὰ αὐτῆς ἀγαθὰ ὁ οἰκονόμος, καὶ τὸ κεφάλαιον τῆς αὐτῆς καθέδρας τῷ μέλλοντι ἐπισκόπῳ φυλαξάτωσαν πιστῶς, καὶ ἐπιστραφῆσωσαν τῷ μέλλοντι ἐπισκόπῳ.

Τῆς λοιπῆς οἱ ἐπίσκοποι τῆς αὐτῆς νήσου κανονικῶς ταχθέντες ἐν τοῖς προειρημένοις τῶν Γραικῶν θρόνοις ἐχέτωσαν ἐξουσίαν ἐν μοναστηρίοις, ἐκκλησίαις, κληρικοῖς, καὶ λαϊκοῖς Γραικῶν, αὐτοῖς ἐπιτεταγμένοις καὶ ταῦτα πάντα ἃ διαγινώσκονται τῇ λειτουργίᾳ τῆς ἀξίας, ἢ καὶ ἐπισκοπικῆς τάξεως ἀνήκειν νομίμῳ δικαίῳ· ἐξ ὧν οἱ Λατῖνοι ἐπίσκοποι παντελῶς ἐκείνων μόνον τῶν αἰτιῶν, ἐν οἷς ὁ μητροπολίτης ἐκ νομίμου δικαίου δύναται δικαιοδοσίαν ἐξασκεῖν εἰς τοὺς τῷ συνέδρῳ αὐτοῦ ὑποτεταγμένους, μηδὲν ἁρπαζέτωσαν.

Αἱ δὲ αἰτίαι αἱ ἀνήκουσαι τῇ ἐκκλησιαστικῇ συλλογῇ, εἰ ἀποστραφῶσιν ἐν τοῖς Γραικοῖς εἰς τὸν αὐτῶν σύμφυλον ἀρχιερέα κρινέσθωσαν· ἐὰν δὲ εἰς Λατῖνον καὶ Γραικόν, ἤτι ὁ Γραικὸς ἐγκαλεῖται, εἰς τὸν Λατῖνον τοῦ τόπου ἀρχιερέα, ἀναφερέσθωσαν κριτικῶς διαχωριζόμεναι. πλὴν σωζομένης τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας ὑπεροχῆς, πρὸς ἧς βοήθειαν πάντες οἱ θλιβόμενοι δύνανται ἀμέσως ἐπαναστρέφειν. εἰ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Γραικοῦ γένηταί τις ἔγκλησις κατὰ τοῦ Λατίνου ἐπισκόπου εἰς οὗ ἐνορίαν ὁ αὐτὸς τυγχάνει Γραικὸς ἐπίσκοπος ἄρα χρεία, ἐντεῦθεν ἀνατρεχέτω καὶ πρὸς τὸν τῆς Λευκωσίας ἀρχιεπίσκοπον.

Τῇ παρούσῃ τι διατάξει θεσπίζομεν, ἵνα ἐν τῇ

τῇ πόλει, ἢ ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῶν Λατίνων ἀρχιερέως, χωρὶς τῆς διακρίσεως τῆς ἐπισκοπῆς τῶν Γραικῶν καθέδρας· μεθ᾽ οὗ τὸ ἀκροατήριον τῆς ἐνοχῆς ἢ τῆς δικαίου, εἴ τιν᾽ ἔχει ὁ Γραικὸς ἐπίσκοπος, τὸ αὐτὸ καὶ ἓν διαγινώσκηται, καὶ μηδὲν ἄλλο εἶναι κριτήριον δικαιοδοσίας διατεταγμένως ἐν τοῖς Γραικοῖς· εἰ μήπως ἔν τινι ἐκκλησίᾳ Γραικῶν τῆς τοιούτου ῥηγάτου ἢ ἀρχιδιακονικῇ, ἢ ἄλλῃ ἐξουσίᾳ ἐπιλεγομένον ἔχωσι τεταγμένως κριτήριον ἀκοῆς ἐξ ἀρχῆς, ἐξ οὗ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τὸν Γραικὸν ἐπίσκοπον, καὶ ἐντεῦθεν κατὰ βαθμὸν οἱ αὐτῷ ὑποτεταγμένοι ὁπόταν τούτων τι ἴσωσι προσκαλέσωσι.

Τῷ ἀρχιεπισκόπῳ μέντοι καὶ τοῖς Λατίνοις ἐπισκόποις ὑπὲρ πταισμάτων, ἢ ἀδικιῶν, καὶ τῶν αὐτῶν δικαίων, τῶν ἐκκλησιῶν τε αὐτῶν ἐπιμελητέον κανονικῶς ἐν τοῖς Γραικοῖς τῶν αὐτῶν πόλεων ἢ ἐνοριῶν, ἐν ἐκείνοις τοῖς συμβάμασι προσήκειν βουλόμεθα τὴν ἐξουσίαν ἐν οἷς αὐτοῖς ἐκ δικαίου προσήκει τοῖς Λατίνοις.

Πρὸς τὴν σύνοδον δὲ τοῦ Λατίνου ἐπισκόπου ὁ Ρωμαῖος ἐπίσκοπος ἐν τῇ αὐτοῦ ἐνορίᾳ τὸν θρόνον αὐτοῦ ἔχων, ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μετὰ τῶν ἡγουμένων καὶ τῶν ἱερέων αὐτοῦ τῶν τὴν φροντίδα τῶν ψυχῶν ἐχόντων κρατοῦνται ἐπιτηδείως συνέρχεσθαι· καὶ τὰ συνοδικὰ τούτου θεσπίσματα ἃ μέντοι τοῖς τῶν Γραικῶν ἔθεσι μὴ ἐναντίοις τῇ καθολικῇ πίστει, καὶ ἐκ τῆς Γραικῶν ἐκκλησίας αἰτιζομένοις μὴ ἀντιβαίνουσι, λαμβάνειν τε καὶ φυλάττειν· ἵνα δὲ μὴ οἱ ῥηθέντες Γραικοὶ ἐπίσκοποι βαρύνωνται βάρει διπλῷ ἐν τῷ δεῖσθαι τούτοις ἔρχεσθαι ἐκ τῆς τοιαύτης διατάξεως ὀφείλειν, καὶ εἰς τὰς ἐπισκοπικὰς συνόδους τῶν ἀρχιερέων Λατίνων τούτους ἔρχεσθαι, εἰς τὴν τῆς ἐπαρχίας σύνοδον ταύτην ὁρίζομεν οὐκ ἀναγκαζομένους. Ἐν ταῖς ἐπιτιμήσεσι μέντοι τῶν Γραικῶν ἐπισκόπων, ἢ τῶν αὐτοῖς ὑποτεταγμένων ἐκείνην βουλόμεθα ἔχειν τοὺς Λατίνους ἀρχιερεῖς ἐν ταῖς ἰδίαις πόλεσι καὶ ἐνορίαις τὴν ἐξουσίαν, ἣν τῷ μητροπολίτῃ ἐν ταῖς ἐπιτιμήσεσι τῶν αὐτῷ συνειδότων καὶ τῶν αὐτοῦ ἐπηκόων παραχωροῦσι τὰ κανονικὰ θεσπίσματα. Τῷ ἀρχιεπισκόπῳ μέντοι καὶ τοῖς Λατίνοις ἐπισκόποις, ὅταν ταύτας τὰς ἐνορίας τὰς περὶ τοὺς Γραικούς, μετὰ τοῦ τῆς ἐνορίας δικαίου ἐπισκέπτωνται, τὸ αὐτὸ ἐν ταῖς ἀπαιτουμέναις ἐπιτροπαῖς ἀπαγγέλλομεν τῆς δικαιοσύνης μέτρον, τὸν τοῦ αὐτοῦ ἀρχιεπίσκοπον πέντε μόνον, τὸν τῆς Πάφου τέσσαρας, τὸν Ἀμμοχώστου τρεῖς, καὶ τὸν τῆς Νεμεσοῦ ὁμοίως τρεῖς, ἃ δὴ ἀπὸ τῶν Γραικῶν τῆς αὐτοῦ ἐνορίας καὶ τῆς τούτου ἐπιτροπῆς λαμβανέτωσαν κατ᾽ ἔτος, ὧν ἑκάστη κεφάλαιον τριάκοντα σόλιδους
20 τυρνεσίων, ἢ τοσαῦτα Βυζάντια τὰ μὴ περιττεύοντα, πλὴν ἐξισούμεθα τούτῳ τῷ πόσῳ. πλὴν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιτροπῶν τῶν ὀφειλομένων ἐπισκέψεως χάριν καταταυομένης τῆς πλουχείας τῶν Ρωμαίων.

Ciuitate vel diœceſi in qua Audientiæ forum Actoris, vel Rei eſt Latini Pontificis, extra locum in quo Epiſcopalis Græcorum conſtituta ſedes eſt, ſi quid Græcus habet Epiſcopus, ab eo vno eodemque foro cognoſcendum eſſe, nec aliud quodpiam legitimum eſſe tribunal iuriſdicendi Græcis; niſi fortè in aliqua Græcorum eccleſia eiuſdem Regni vel Archidiaconali, vel alia poteſtate rite à principio exemptum Audientiæ forum exſtiterit, à quo ab ea eccleſia ad Græcum Epiſcopum, & hinc gradatim qui in eius ſunt ditione, quotieſcumq. bis aliquid contigerit, ſe appellauerit. Archiepiſcopo, & Epiſcopis Latinis ad canonicè cognoſcendum de criminibus vel iniurijs, & iuribus ipſis ſuarum eccleſiarum, in caſibus illis poteſtatem in Græcos ſuarum Ciuitatum vel diœceſū eſſe volumus, in quibus de iure ipſis Latinis conuenit.

Ad Synodum Latini Epiſcopi Romæus qui in eius diœceſi ſedem ſuam tenet Epiſcopus, ac pariter Abbates, eiuſque ſacerdotes animarum curam habentes, ſemel in anno expeditè accedant: & ſynodiea decreta, quæ græcis quidem inſtitutis catholicæ fidei non repugnantibus, & à græcis receptis Eccleſijs, non aduerſantur, ſuſcipere, & obſeruare tenẽantur. Ne autem dicti Epiſcopi græci ex huius obſeruatione Conſtitutionis, qua ad Epiſcopales etiam ſynodos Latinorum pontificum accedere coguntur, duplici grauentur onere, ſtatuimus ad diœceſanam ſynodum eos non eſſe cogendos.

In puniendis verò Græcis Epiſcopis, vel in eorum ditione conſtitutis, volumus Latinos Pontifices in ſuis ciuitatibus, & diœceſibus eam habere auctoritatem, quam Metropolitæ in puniendis ſuis ſuffraganeis, ſibique ſubiectis canonum concedunt decreta.

Quando Archiepiſcopus, & Epiſcopi Latini eas diœceſes, in quibus Græci conſiſtunt, cum diœceſano Vicario iure viſitauerint, hac ſeruata iuſtitiæ menſura pecunias à parochijs exigendas eſſe pronuntiamus: nimirum ipſe Archiepiſcopus à quinque tantùm parochijs exiget. Paphi Epiſcopus à quatuor. Famæauguſtæ à tribus, & Nemeſi ſimiliter à tribus. Eam autem pecuniam à Græcis ſuæ diœceſis, & parochiæ ſinguli accipiant annis. Singulæ verò parochiæ ſummam præbeant triginta ſolidorum torneſiorum, ſiue totidem Byzantios, qui non exuperent. ſed eam exæquent quotam. Licèt ſane parochiarũ numerũ quæ ratione viſitationis ſoluere tenẽtur,

attenta Romæorum paupertate ex miſericordi prouiſione ita mediocrē eſſe decreuerimus. Quoniam verò Latinis quidem Epiſcopis ſuarum eccleſiarum bona ideo tradita ſunt, vt in ipſis debitum miniſterij eorum munus integrè cum neceſſe fuerit, explere valeant.

Si neceſſitas orthodoxæ fidei, vel obedientiæ promptitudo quæ Romanæ debetur eccleſiæ, vel morum diſciplina poſtulauerit, pluries ipſos Græcos eſſe viſitandos; Volumus, quò ſine vllo Latinorum grauamine viſitationis munus exequatur, Græcos ipſos quidquid Viſitationi debetur ſuis ſumptibus perſoluere.

Quando verò canonum conſtitutiones ipſis Epiſcopis viſitationis munus iniungunt, tunc opus eſt, vt Latini ipſi ſuis impenſis munus obeant, cùm etiā Apoſtolus Paulus noſtri ſtatus exemplar, aliquoties victū ſibi ipſi ſuarū labore manuū cōparauerit, ne grauis foret ijs quibus Euāgeliū prædicabat, qui cū Doctori neceſſarios subminiſtrare ſūptus detrectaſſent, eo ipſo impediebāt ne prædicationis myſteriū propagaretur.

Vt autem breuiter quod æquum & iuſtum eſt præcipiamus: Habeant Latinorum eccleſiæ in præfata Inſula decimas: & obtenta iam conſuetudo exigendi eiuſmodi decimas per Pontifices & clericos Latinorum, exequutioni deinceps mandetur. Quocirca cum in hac parte ſeruandam eſſe conſuetudinem aſſeramus, nemo eorum exiſtimet ſe inmunem à ſolutione decimarum, iure canonico & diuino debitarum.

Quamuis itaq. & Græcorum eccleſia Regni Cypri ex hac Conſtitutione non ſit deinceps quidē habitura Metropolitā ſuæ Gentis; Volumus tamē eiuſmodi Germanum Græcorū Archiepiſcopum quò ad vixerit, nomine & honore dignitatis Archiepiſcopalis frui. Quam ob cauſam, & eum vſque ad mortem à poteſtate & ditione Leucoſiæ Archiepiſcopi inmunem prorſus eſſe volumus & decernimus: ac præcipimus vt defuncto eiuſmodi Germano nullus alius Græcus Archiepiſcopus in præfato conſtituatur Regno. Verùm ne eiuſmodi Archiepiſcopus Germanus palabundus oberret nullo ſuo acceptus throno, præfatum Epiſcopum ſedis Græcorum Soliæ, diœceſis Leucoſiæ, à ſuo quo tenetur eccleſiæ vinculo ſoluimus, & ad Epiſcopalem ſedem Arſinöes diœceſis Paphi vacantem Apoſtolicæ poteſtatis auctoritate, ac præfatorum fratrum noſtrorum conſilio transferimus, eique poteſtatem facimus liberè progrediendi ad ſuam eam ſedem. Præfato verò Germano Archiepiſcopo prædictam

Ῥωμαίων διεκρίνομεν ἐλέους προμηθείᾳ οὕτως μετριοποιῆσαι, ἐπεὶ μέντοι τοῖς Λατίνοις ἐπισκόποις πρὸς τοῦτο εἰσὶ τὰ τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν ἀγαθὰ παρακεχωρημένα, τὸ ἐν ἐκείνοις περὶ τὸ χρέος τῆς αὐτῶν ὑπουργίας, ἀνελλιπῶς ἰσχύειν τὰ τῆς χρείας πληροῦν.

Θέλομεν, εἰ ἡ χρεία τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἢ τὸ ἄοκνον τῆς ὑπακοῆς τῆς ὀφειλομένης τῇ τῆς Ῥώμης ἐκκλησίᾳ, ἢ ἡ τῶν ἠθῶν ἀπαιτήσει παίδευσις τὸ ἐπισκέπτεσθαι τοὺς αὐτοὺς Γραικοὺς πολλάκις, ἀποτίνειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ περὶ αὐτοὺς ἄνευ τινὸς βάρους ἐκείνων τὲ τῆς ἐπισκέψεως χρέος ἰδίαις δαπάναις.

Ὅταν μέντοι αὐτοῖς αἱ τῶν ἁγίων διατάξεις κανόνων τοῦτο ἐπιτρέπωσιν, ὀφείλουσι διαχορηγεῖν. ἐπεὶ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὸ πρὸς ὑπόδειγμα τῆς ἡμετέρας καταστάσεως ἐνίοτε ἑαυτῷ τὴν ζωὴν τῷ τῶν χειρῶν κόπῳ ἐκτήσατο, τὸ μὴ φορτικὸς εἶναι τοῖς οἷς ἐκήρυττε τὸ εὐαγγέλιον· οἵ τινες κατοκνοῦντες ἐπιχορηγεῖν τῷ διδασκάλῳ δαπάνην, κατὰ τοῦτο τοῦ τῆς χορηγίας στερηθῶσι μυστηρίου.

Ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ τὸ ἀνῆκον δίκαιον τὸ καλῶς εἰπεῖν τὰς δεκατείας ἐν τῇ προλεχθείσῃ νήσῳ ἐχέτωσαν αἱ τῶν Λατίνων ἐκκλησίαι, καὶ ἡ συνήθεια ἡ παρακεκρατημένη εἰς τὸ τῶν τοιούτων δεκατειῶν λῆψιν ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν κληρικῶν τῶν Λατίνων, εἰς τὸ ἑξῆς διαπραττομένη φυλαττέσθω. διὰ τοῦτο μέντοι ὅτι ἐν τούτῳ τῷ μέρει λέγομεν φυλακτέον τὸ ἔθος, μή τις αὐτῶν νομιζέτω εἶναι ὑπεξῃρημένον τῆς τῶν δεκατειῶν λύσεως τῶν ὀφειλομένων κανονικῷ καὶ θείῳ δικαίῳ.

Τοίνυν κἂν καὶ ἡ τῶν Γραικῶν ἐκκλησία τῆς Κύπρου ῥηγάτου κατὰ ταύτην τὴν τάξιν οὐχ ἕξει δὲ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα μητροπολίτην τοῦ αὐτῆς ἔθνους· θέλομεν μέντοι τὸν τοιοῦτον Γερμανὸν τὸν τῶν Γραικῶν ἀρχιεπίσκοπον μέχρις οὗ ζῇ τῷ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἀξίας ὀνόματι καὶ τιμῇ χρῆσθαι· οὗ ἕνεκεν καὶ τὸν τοιοῦτον μέχρι τελευτῆς κωλύομεν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῆς τῆς Λευκωσίας ἀρχιεπισκόπου παντελῶς εἶναι. καὶ πάντως μὲν ὡς τελευτήσαντος τοῦ τοιούτου Γερμανοῦ, τοῦ μή τινα ἕτερον ἀρχιεπίσκοπον Γραικὸν ταχθῆναι ἐν τῷ προλεχθέντι ῥηγάτῳ· πλὴν τοῦ μὴ τὸν τοιοῦτον ἀρχιεπίσκοπον Γερμανὸν περιφέρεσθαι μὴ ἐγνωσμένου τοῦ θρόνου αὐτοῦ, τὸν προλεχθέντα ἐπίσκοπον τῆς τῶν Γραικῶν καθέδρας τῆς ἐν τῇ Σολέᾳ τῆς Λευκωσίας ἐνορίας ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τοῦ κρατημένου τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ, λύομεν αὐτὸν, πρὸς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον τὸν Ἀρσινοῦ τὸν τῆς Πάφου ἐνορίας σχολάζοντα τῇ τῆς ἀποστολικῆς ἐξουσίας αὐθεντίᾳ καὶ τῇ βουλῇ τῶν προρρηθέντων ἀδελφῶν. καὶ μεταφέρομεν καὶ δίδομεν αὐτῷ ἄδειαν τοῦ διέρχεσθαι ἐλευθέρως εἰς τὸν αὐτὸν θρόνον. τῷ προρρηθέντι δὲ Γερμανῷ ἀρχιεπισκόπῳ τὰς ῥηθείσας,

σιας, τὸν θρόνον καὶ τὴν τῆς Σωλίας ἐκκλησίαν ἐν πνευματικοῖς, καὶ ἐν κοσμικοῖς μετὰ τὴν τούτων βουλὴν καὶ ἐξουσίαν παραδιδόμεθα, παρ' αὐτοῦ κρατηθησόμενα αὐτῇ τῇ τιμῇ ἀεὶ καὶ τῷ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἀξίας ὀνόματι, ἐπισκοπικῶς ποιμαινόμενα· ὥστε μέν τοι τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξὸν θελήσει ἢ ἐν τῷ ῥηθέντι θρόνῳ τῆς Σωλίας, ἢ παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Γραικῶν τοῦ ἁγίου Βαρνάβα τῆς Λευκωσίας, ἣν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τοῦ αὐτοῦ θρόνου ἐκ τῆς τοιαύτης εὐεργεσίας τῆς ἡμετέρας διατάξεως, καθήκειν εἰς τὸ διηνεκὲς βουλόμεθα, καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν κατοικεῖν.

Αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀρχιεπισκόπου θανόντος, ἐν τῷ τῆς Σωλίας θρόνῳ ὁσάκις αὐτῇ χηρεύσῃ, ὁ πλοῦς μόνον τοῦ τῶν Γραικῶν ἔθνους ἐπίσκοπος χειροτονείσθω· ὃς τῷ τῆς Λευκωσίας ἐπισκόπῳ τῷ αὐτῷ τρόπῳ, ᾧ καὶ οἱ ἄλλοι Γραικοὶ ἐπίσκοποι ὀφείλουσιν ὑποκεῖσθαι τοῖς Λατίνοις ἐπισκόποις, μετὰ τὴν προνοίαν τῆς παρούσης διατάξεως ὑποτασσέσθω.

Τὸν αὐτὸν μέν τοι Γερμανὸν τὸν τῶν Γραικῶν ἐπίσκοπον, εἰς μοναστήρια, ἐκκλησίας, κλῆρον, καὶ λαὸν τῶν Γραικῶν τῆς πόλεως Λευκωσίας καὶ ἐνορίας βουλόμεθα ἔχειν ἐκείνην τὴν ἐξουσίαν τὴν προηγορευμένην τῷ ἐμπεπιστευμένῳ θρόνῳ αὐτοῦ, ἣν οἱ ἄλλοι τῶν Γραικῶν ἐπίσκοποι τῆς Κύπρου ῥηγάτου ἐκ τῆς τοιαύτης προμηθείας εἰς τοὺς Γραικοὺς τοὺς αὐτοῖς ὑποτεταγμένους ἐπικρατοῦσιν.

Τοῦ λοιποῦ, αὐτῷ τῷ τῶν Γραικῶν ἀρχιεπισκόπῳ ζῶντι, ἢ τὴν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἀξίας λειτουργίαν παρακατέχοντι, αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ἐπισκόπων τῶν Λατίνων ἐπὶ τοῖς Γραικοῖς περὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν δικαίων ἐξουσία, τοῦ ἀνακινεῖν τὴν τῆς διενέξεως ὕλην, ἀφελκέσθω.

Τάττομεν τοίνυν καὶ θεσπίζομεν τοῦ τὸν αὐτὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Γραικῶν Γερμανόν, ἕως ἂν ζῇ, ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς τοιαύτης διαταγῆς ἄνευ ἀντιλογίας τῶν Λατίνων ἀρχιερέων ἐλευθέρως, ὅταν μέν τοι κανονικῶς τοὺς Γραικοὺς τοὺς ἐκλεχθέντας τῇ Κύπρῳ καθεξῆς χειροτονητέους εἰς ἐπισκόπους, καὶ ὑπὸ τῶν Λατίνων ἀρχιερέων, εἰς ὧν παροικίας εἰσὶν ἐπισφραγιζομένους, ἀδείᾳ μητροπολιτικῇ, πρὸς τὰς ἱερὰς τάξεις προβιβαζομένους, χειροτονείτω. τοὺς δὲ ἄλλους τοῦ αὐτοῦ ῥηγάτου Γραικοὺς ἐπισκόπους συγκαλείτω πρὸς τὸ τῆς τοιαύτης χειροτονίας μυστήριον τελεῖν. καὶ περὶ πάντας τοὺς Γραικοὺς τοῦ αὐτοῦ ῥηγάτου τῇ αὐτῇ ἀδείᾳ ἀπονεμέτω τὴν τῆς ἐπισκέψεως λειτουργίαν ὅταν ἐκ τοῦ δικαίου ἐπιτιμηθείη· καὶ ἐν ταῖς τοιαύταις ἐπισκοπαῖς, ἢ ἐν αὐταῖς τοῖς ἀνήκουσι λόγῳ ἐπισκοπῆς, ἣν μητροπολιτικὴν οἱ θεῖοι κανόνες παραχωροῦσιν, ἐχέτω πληρεξουσίαν· καὶ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἀρχιεπισκόπου τούτων ἀρχέτω· ἐπειδὴ γὰρ οἱ Λατῖνοι, πρὸς οὓς εἰσὶ ταῦτα καὶ ἄλλα κ-

dictam Soliæ ſedem & eccleſiam in ſpiritualibus & temporalibus ex eorumdem conſilio, eademque poteſtate deſerimus, ab ipſo ſemper cum ſuo retinendam honore, & Archiepiſcopalis dignitatis nomine, & Epiſcopali auctoritate regendam. Ita vt in ſua ſit poteſtate & voluntate pro ſuo libitu incolere, vel dictam Soliæ ſedem, vel degere apud Græcorum Eccleſiam S. Barnabæ Leucoſiæ, quam ad Epiſcopum eius ſedis ex præſentis noſtræ huius Conſtitutionis beneficio perpetuò ſpectare volumus.

Eo autem Archiepiſcopo defuncto ſine vlla controuerſia ad Soliæ ſedem quoties ſuo fuerit orbata paſtore, ex Græcorum dumtaxat gente Epiſcopus eligatur, qui Leucoſiæ Epiſcopo eodem modo, quo & alij Epiſcopi Græci Latinis tenentur ſubeſſe Epiſcopis, ex præſentis tenore Conſtitutionis etiam ipſe ſubſit.

Ipſum porrò Germanum Græcorum Epiſcopum ad Monaſteria, Eccleſias, Clerum, & populũ Græcorum Leucoſiæ ciuitatis, & diœceſis regendum promouemus, ea poteſtate præditum in concredita ſibi ſede, quam alij Græcorum Epiſcopi Regni Cypri ex eiuſmodi prouiſione in Græcos ſub eorum ditione conſtitutos obtinent.

Eo tandem Græcorum Archiepiſcopo viuente, ſiue Archiepiſcopalis dignitatis munere fungente ipſi quidem Archiepiſcopo, & Epiſcopis Latinorum, vt exciendi materia diſſidij tollatur, de Archiepiſcopalibus conſequendis iuribus ſupra Græcos ablata ſit poteſtas.

Præcipimus igitur & mandamus vt ipſe Græcorum Archiepiſcopus Germanus, quo ad vixerit ex huius diſpoſitione Conſtitutionis ſine Latinorum controuerſia Epiſcoporum, quotieſcumq. Græci in Cypro canonicè fuerint electi vt poſtea ordinentur Epiſcopi, & à Latinis pontificibus in quorũ ſunt diœceſibus conſignati, auctoritate Metropolitica ad ſacros Ordines promouendi, eos liberè conſecret. Alios verò eiuſdem Regni Græcos Epiſcopos ad eiuſmodi ordinationis ſacramentum perficiendum aduocet: & in Græcos omnes eiuſdem Regni eadem auctoritate Viſitationis munus exerceat, quoties de iure exercendum erit. Et in iſtos Epiſcopatus, vel in eos qui ratione Epiſcopatus in eius ſunt ditione, quam Metropoliticam diuini tradunt canones, plenariam eam habeat poteſtatem, eoſq. in vita ipſius Archiepiſcopi, regat. Si quidem Latini quorũ hæc aliaque ſunt iura, ex præſenti Conſtitutionis ſanctione, poſt eiuſmodi Archiepiſcopi mortem,

ea obtinebunt; Eo autem nolente nullatenus ſe ipſos ingerant. Salua in eiuſmodi re, & in reliquis alijs caſibus manēte poteſtate Leucoſiæ Archiepiſcopi, & Latinorum Epiſcoporum. Archiepiſcopus tamen Græcus eam habeat poteſtatem, quam ipſi Leucoſiæ Archiepiſcopo ratione Metropolis, & alijs Latinis Epiſcopis ratione diœceſum, in Græcos omnes præfati Regni ex noſtra diſpoſitione hæc tradit Conſtitutio.

Dicto item Græcorum Archiepiſcopo viuente, quemadmodum & deinceps, quoties in Romæos ciuitatis, & diœceſis Leucoſiæ ius dicendum erit de criminibus, & alijs, ſine præfato Archiepiſcopo Germano, Latinus aſſidebit Archiepiſcopus. Quæ iuriſdictio Latinis alijs Epiſcopis præfati Regni per hanc Conſtitutionem in Epiſcopos, Clericos, aliosque Græcos earumdem ciuitatum, & diœceſum, tradita eſt. Quamuis & archiepiſcopi Germani perſonam quouſque vixerit in omnibus, & per omnia volumus immunem eſſe ab Archiepiſcopi Latini poteſtate; tametſi ab ipſo quidem præſenti Conſtitutionis incipiat obſeruatio.

Idem ipſe Germanus Archiep. conceſſæ ſibi Soliæ ſedis nomine, Latino Archiep. legitimam obedientiæ Profeſſionem ex ſuperius tradita forma, faciat. Ex eiuſmodi autem Profeſſione, & Obedientia nullam prorſus volumus Latinum Archiepiſcopum habere poteſtatem puniendi ipſius Germani Archiepiſc. perſonam aut quidquam ei præcipiendi in quouis vmquam caſu; vt per ſingulare immunitatis priuilegium eius dumtaxat perſonæ ex hac Conſtitutione datum, ſine vlla prorſus perturbatione vſque in finem quietam ipſe tranquillamq. vitam ducat.

Quoties autem à præfato Germano Græcorū Archiepiſcopo ad Latinum appellatum fuerit Archiepiſcopum, teneat appellatio, ſaluo prælationis iure Apoſtolicæ ſedis. Leucoſiæ Archiepiſcopus poſt dicti Germani Græcorum Archiepiſcopi mortem, Græcos ſuæ Prouinciæ in Ciuitatibus vel diœceſibus ſuffraganeorum ſuorum degentes iure ſuæ Metropolis quod ei conuenire volumus, viſitabit. Ab omnibus autem harum ciuitatum Græcis generatim in quauis ciuitate pro ſingulis Parochijs ſumet ſingulis annis vel ſummam ſexaginta ſolidorum torneſiorum, vel totidem Byzātios non minoris, vel maioris valoris, nec amplius quidpiam.

Eamdem poteſtatem quam hiſce præſentis Conſtitutionis decretis in iudicio latis tūm Græ- cis

δίκημα, μετὰ τὸ τῆς παρούσης διατάξεως θέσπισμα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τοιούτου ἀρχιεπισκόπου καθέξουσιν· αὐτοῦ δὲ μὴ θέλοντος μηδαμῶς ἐμβαλλέτωσαν ἑαυτούς· σωζομένης ἐν τοσούτῳ τῷ τῆς Λευκοσίας ἀρχιεπισκόπῳ καὶ τοῖς Λατίνοις ἐπισκόποις καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς συμβάσιν ἐξουσίας, ἀλλ᾽ ἵν᾽ ὁ Γραικὸς ἀρχιεπίσκοπος ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν, ἣν αὐτῷ τῷ τῆς Λευκοσίας ἀρχιεπισκόπῳ λόγῳ μητροπόλεως, καὶ αὐτῷ εἰς τοὺς ἄλλους ἐπισκόπους τοῖς Λατίνοις λόγῳ ἐνοριῶν περὶ πάντας τοὺς Γραικοὺς τοῦ προρρηθέντος ῥηγάτου τῆς ἡμετέρας διατάξεως δίδωσι τὸ κατάστημα. Πλὴν τοῦ ῥηθέντος ἀρχιεπισκόπου τῶν Γραικῶν ζῶντος, ὥσπερ καὶ μετέπειτα, ἑκάστην δικαιοδοσίαν καὶ τοὺς Ῥωμαίους τῆς πόλεως Λευκοσίας καὶ ἐνορίας χωρὶς τοῦ προλεχθέντος ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ, ἐν ἐγκλήμασι καὶ ἄλλοις ὁ Λατῖνος ἀρχιεπίσκοπος παρακαθίσει. ἡ τοῖς ἄλλοις Λατίνοις ἐπισκόποις τοῦ προρρηθέντος ῥηγάτου διὰ ταύτης τῆς διατάξεως εἰς ἐπισκόπους, κληρικούς, καὶ τοὺς ἄλλους Γραικοὺς τῶν αὐτῶν πόλεων καὶ ἐνοριῶν παρακεχώρηται. κἂν καὶ τὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ πρόσωπον μέχρις ἂν πλεῖστον ἡ πάντα πᾶσιν ἐξῃρημένον εἶναι θέλομεν ἀπὸ τῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Λατίνων ἐξουσίας, ὅμως μὲν τι ἐν αὐτῷ ἡ φύλαξις τῆς παρούσης διατάξεως ἀρχέσθω.

Ὁ αὐτὸς Γερμανὸς ἀρχιεπίσκοπος ὀνόματι τῆς Σωλέας θρόνου τοῦ παρακεχωρημένου αὐτῷ τῷ Λατίνῳ ἀρχιεπισκόπῳ ἐννόμως ὁμολογίαν ποιησάτω ὑπακοῆς κατὰ τὸν ἐγνωσμένον τύπον ἄνωθεν. ἐκ τῆς ὁμολογίας δὲ καὶ ὑπακοῆς τοιαύτης τὸν Λατῖνον ἀρχιεπίσκοπον διανοῆσαι εἰς τὸ τοῦ τοιούτου Γερμανοῦ τοῦ ἀρχιεπισκόπου πρόσωπον ἢ ἐπιτάττειν τι αὐτῷ ἐν ὁποίᾳ δήποτε χρείᾳ οὐδὲ μίαν βουλόμεθα ἔχειν ἐξουσίαν, ἵνα παρακεχωρημένης μόνον ὑπεξαιρέσεως τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, ταύτῃ τῇ διατάξει ἐντελῶς καὶ ἰδιαιτέρως διάγῃ.

Εἴποτε δὲ ἀπὸ τοῦ προλεχθέντος Γερμανοῦ τοῦ τῶν Γραικῶν ἀρχιεπισκόπου ἐκκληθείη πρὸς τὸν Λατῖνον ἀρχιεπίσκοπον, σωζομένης τῆς προτιμήσεως τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου, ἐγκαλείσθω· ὁ δὲ τῆς Λευκοσίας ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ῥηθέντος Γερμανοῦ τοῦ τῶν Γραικῶν ἀρχιεπισκόπου τοὺς Γραικοὺς τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ ἐνορίαις τῶν αὐτοῦ συνοικεῖσθαι δικαίῳ τῆς αὐτοῦ μητροπόλεως, ὃ αὐτῷ θέλομεν ἀνήκειν ἐπισκέψεται. μίαν μέν τοι ἐν ἑκάστῃ πόλει ἐνορίαν παρὰ πάντων τῶν Γραικῶν τῶν τῶν πόλεων κοινῶς κατ᾽ ἐπιτροπήν, λαμβανέτω κατ᾽ ἔτος ἢ ἑξήκοντα σολίδους τουρνησίων κεφάλαιον, ἢ τοσαῦτα Βυζάντια τὰ ἰσόποσα τύπις, μὴ πλεῖον.

Ἑκατέρων τοίνυν ἐξουσίαν, ἤ τοι Λατίνων καὶ Γραικῶν ἀρχιερέων τῶν τῆς Κύπρου ῥηγάτου διακει-

κρατικοῖς τοιούτοις ὅροις τῆς ἡμετέρας διατάξεως, ὁμοίως καὶ τοῖς Σύροις τῷ αὐτῷ τὰ αὐτὰ μετὰ τῶν Γραικῶν ἔθη, καὶ ἤθη, κοινοῦντα διηνεκῶς ἀποφάσει ἀπάντως φυλάττεσθαι, ἐπισφραγισμένῃ τῇ τοῦ παρόντος θεσπίσματος αὐθεντίᾳ κελεύομεν.

Τῷ μηδένα δ' ἑτέρας τοὺς τῆς ἡμετέρας διατάξεως ὅρους τολμῆσαι παραβαίνειν. ἢ ἐπὶ μητροπόλεως, ἢ ἀντεξαιρέσεως αὐτοῖς λόγους διαζητεῖν. πλὴν ἐν Χριστῷ τῇ ἀληθεῖ πάντων εἰρήνῃ ἑκάστοι μέντοι πρὸς ἀλλήλους μέλη διὰ ὁμοψυχίας συνδυάσωσιν καὶ τάξιν συνηθείας, γένοιντο τῆς αὐτῆς κεφαλῆς ἓν σῶμα. Ἀμήν.

Ἐδόθη Ἀναγνίᾳ διὰ χειρὸς τοῦ μαΐστορος Ἰορδάνου τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Ῥώμης, κουβικουλαρίου καὶ νοταρίου τῇ ἐνάτῃ Ἰουλίου, ἰνδ. γ. ἔτει τοῦ κυρίου σαρκώσεως χιλιοστῷ διακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ, τοῦ δὲ παπάτου ἀρχιερέως τοῦ τετάρτου πάπα Ἀλεξάνδρου πέμπτου ἔτους ἄγοντος.

Ἐγὼ Ἀλέξανδρος ἐκκλησίας ὑπέγραψα. · Ἀναλάβε · καθολικῆς ἐπίσκοπος
Ἐγὼ Ὄτθων ἐπίσκοπος · Τουσκουλάνου ὑπέγραψα.
Ἐγὼ Στέφανος ἐπίσκοπος · πραινεστίνης ὑπέγραψα.

ὁ ἅγιος Πέτρος	ὁ ἅγιος Παῦλος
Ἀλέξαν πάπα το	δρος τετ ς

Αἱ τῶν Καρδιναλίων ὑπογραφαί.

22 Ἐγὼ ἀδελφὸς Ἰωάννης ὁ πρεσβύτερος καρδινάλιος τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου ἐν Λουκίνῃ ὑπέγραψα.

Ἐγὼ ἀδελφὸς Οὗγος ἐπιγεγραμμένος πρεσβύτερος τῆς ἁγίας Σαβίνης καρδινάλιος ὑπέγραψα.

Ἐγὼ Ῥικάρδος τοῦ ἁγίου Ἀγγέλου διάκονος καρδινάλιος ὑπέγραψα.

Ἐγὼ Ὀκταβιανὸς ὁ τῆς ἁγίας θεοτόκου Μαρίας τῆς ἐν πλατείᾳ ὁδῷ διάκονος καρδινάλιος ὑπέγραψα.

Ἐγὼ Ἰωάννης τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν τῇ φυλακῇ τυλλιανοῦ διάκονος καρδινάλιος ὑπέγραψα.

Ἐγὼ Ὀτθοβόνος τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ διάκονος καρδινάλιος ὑπέγραψα.

Καὶ γεγονυίας ἐπιμελοῦς τῆς παραθέσεως τοῦ τοιούτου μεταγράμματος πρὸς τὰ ἀρχαῖα γράμματα, ὁμολογοῦμεν τοῦτο τὸ μετάγραμμα ἀληθὲς εἶναι, καὶ τὴν ἀληθῆ περίληψιν τῶν ἐξ ἀρχῆς γραμμάτων, ἰδόντες ἃ μετεγράφησαν ἐκ προσταγῆς καὶ θελήσεως ἡμετέρας, καὶ διασκέψεως ἐπιγενομένης, ἀπὸ τοῦ κάτωθεν γεγραμμένου νοταρίου, εὐδι-

ctis tum Latinis Pontificibus Regni Cypri tradidimus, etiam decretam eſſe Syris eiuſdem Regni, qui eiſdem ac Græci præditi ſunt moribus, & inſtitutis, ex communi iuris ſententia à cunctis obſeruanda, conſignata præſentis huius ſanctionis auctoritate mandamus.

Nemo autem vtriuſque partis huius noſtræ Conſtitutionis decreta infringere audeat. Aut Metropolis, velimmunitatis rationes ſuas amplius diſquirere: ſed in Chriſto, qui eſt omnium pax vera, ſinguli inuicem membra per vnanimem concordiam, & eorumdem morum inſtitutionē effecti, vnum efficiamur corpus eiuſdem capitis. Amen.

Datum Anagniæ manu magiſtri Iordanis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ cubicularij, & notarij die nona Iulij, indict. 3. Anno Incarnationis Domini. M CC LX. Pontificatus Alexandri Papæ IV. anno V.

Ego Alexander Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſub ſcripſi.
Ego Ottho Epiſcopus Tuſculanus ſubſcripſi.
Ego Stephanus Epiſcopus Praneſtinus ſubſcripſi.

Suſcipe · In Pace · Domine

SANCTVS PETRVS	SANCTVS PAVLVS
ALEXAN PAPA	DER IV.

CARDINALIVM SVBSCRIPTIONES.

Ego Frater Ioannes Sancti Laurentij in Lucina Presbyter Cardinalis ſubſcripſi.

Ego Fr. Hugo ſupraſcriptus presbyter ſanctæ Sabinæ Cardinalis ſubſcripſi.

Ego Riccardus ſancti Angeli Diaconus Cardinalis ſubſcripſi.

Ego Octauianus ſanctæ Dei genitricis Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis ſubſcripſi.

Ego Ioannes ſancti Nicolai in carcere Tulliano Diaconus Cardinalis ſubſcripſi.

Ego Otthobonus ſancti Adriani Diaconus Cardinalis ſubſcripſi.

Et diligenti facta collatione huius tranſumpti cum antiquo exemplari, fatemur hoc tranſumptum eſſe verum, ac veram comprehendere ſententiam primi exemplaris, ſcientes, ea quæ deſcripta ſunt ex noſtro decreto & voluntate. & accurata diſcuſſione à

à ſubſcripto Notario fuiſſe exarata, nihil addito, neque littera vel ſyllaba dempta, quæ minuat, vel mutet veritatis ſubſtantiam. Cui publico tranſumpto fidem in iudicio & extra haberi volumus non ſecus ac primo exemplari. In cuius rei teſtimonium, maioremque fidem præſens tranſumptum ſeu publicum inſtrumentum à præfatis veris exemplaribus deſcriptum, cum facultatis ſigillo Procuratori Leucoſiæ Eccleſiæ tradidimus. Scriptum Leucoſiæ in aula Archiepiſcopi anno ab Incarnatione Domini MCCXCVII. Indictione XV. die IV. Maij. Theobaldi publici Notarij calamo ſcriptum prædictum decretum à præfato domino Archiepiſcopo viuæ vocis oraculo editum in ciuitate Leucoſiæ in aula Archiepiſcopi, ipſo Archiepiſcopo pro tribunali ſedente coram iudiciariis teſtibus Adamo Carmeli, Magiſtro Thoma Iuriſconſulto Sarephtano, Domino Cintino doctore Sacerdote, Domino Criſpino Sacerdote & exarcho Eccleſiæ Leucoſiæ ... clia Alemanno exarcho, Magiſtro Baneto Viennẽſi, Petro Rhegienſi Catholico notario, Nicolao Mutelario Catholico notario, Bernardo Riſinij è Riualto domeſtico, & compluribus alijs teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis.

Et ego Theobaldus Veronenſis publicus notarius prædictum tranſumptum ex germanis exẽplaribus Papæ iam exhibitis, quemadmodũ reperi in originali ità in hoc tranſumpto de verbo ad verbũ interpretãs deſcripſi, ex mandato & iuſſu Domini Iudicis & Officialis vt ſupra dictũ eſt, nihil addito vel detracto aut mutato de ſcripturæ ſubſtãtia, niſi fortè ex incuria aliqua littera, vel ſyllaba inconſideratè oculos effugiens mutata fuerit, & nunc conſueto meo ſigillo obſignaui. Et diligenti facta collatione huius tranſumpti cum Originalibus litteris comprobatur hoc tranſumptum verum eſſe vereq. reſpondere exemplari ſcripto nobis exhibito, quod ex mandato, & voluntate noſtra deſcriptum eſt, cum diſcuſſione Notarij inferius deſcripti. Teſtes autem horum fuere Domini, nimirum Erithlus Bernenſis, Thomas Retemi caballarius, Magiſter Coraldus Anconitanus, magiſter Gulielmus Tempij aduocatus, Petrus Anſelmi, & Gulielmus Lamperti ambo notarij publici. In cuius rei teſtimonium, maioremq. fidem, præfatus miniſter ſuo hoc firmauit

οὐδενὸς προστεθέντος ἢ τ' ἐλαττωθέντος γράμματος, ἢ συλλαβῆς τὸ ἐλαττοῦν ἢ ἀλλοιοῦν τὴν τῆς ἀληθείας ὑπόστασιν. ἧ τινι μεταγραφῇ δημοσίᾳ πιστεύειν καὶ ἐν κρίσει καὶ ἐκτὸς βουλόμεθα ὥσπερ καὶ τοῖς κυρίοις γράμμασι. Εἰς δὲ πράγματος μαρτυρίαν καὶ πλειοτέραν πίστιν τὸ παρὸν μετάγραμμα, ἢ τὸ δημόσιον δικαίωμα, ληφθὲν ἀπὸ τῶν κυρίων γραμμάτων τῶν προλεχθέντων ἐπισφραγίσματι ἐνεργείας, τῷ ἐπιτρόπῳ τῆς ἐν Λευκωσίᾳ ἐκκλησίας παρέχομεν. Γέγραπται ἐν Λευκωσίᾳ ἐν τῇ τοῦ ἀρχιεπισκόπου αὐλῇ ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας ασπζ΄ ἰνδ. ιε. μαΐῳ δ. τῷ τοῦ Θεοπάλδου κοινοῦ νοταρίου καλάμῳ γραφὲν τὸ προρρηθὲν πρόσταγμα ἀπὸ τοῦ προλεχθέντος κυροῦ ἀρχιεπισκόπου ἐμψύχου φωνῆς χρησμοδοτήματι ἐν τῇ πόλει Λευκωσίᾳ, ἐν τῇ τοῦ ἀρχιεπισκόπου αὐλῇ, αὐτοῦ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἐπὶ βήματος καθημένου ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν Ἀδὰμ τοῦ ἀπὸ Καρμήλου. τοῦ μαΐστορος Θωμᾶ τοῦ νομοδιδασκάλου τοῦ ἀπὸ Σαραφθᾶ. τοῦ κυροῦ Κιντίνου διδασκάλου ἱερέως. κυροῦ Κελασίνου ἱερέως καὶ ἐξάρχου τῆς Λευκωσίας ἐκκλησίας ..... κλιὰμ Ἀλεμαίνου ἐξάρχου. μαΐστορος Βανέτου ἀπὸ Βιέννας. Πέτρου ἀπὸ τοῦ Ῥηγίου καθολικοῦ νοταρίου. Νικολάου ἀπὸ τοῦ Μουτελαρίου καθολικοῦ νοταρίου. Μπερνάρδου Ῥισίνου ἀπὸ Ῥιβάλτου οἰκειακοῦ. καὶ πλειόνων ἄλλων μαρτύρων εἰς τοῦτο κληθέντων ἰδίως.

Κἀγὼ Θεοπάλδος ἀπὸ Βερώνας δημόσιος νοτάριος τὸ προρρηθὲν μετάγραμμα ἐκ τῶν κυρίων τοῦ Πάπα γραμμάτων τῶν προσκτηθέντων καθὼς ἐν τῷ κυρίῳ εὗρον. οὕτως ἐν τούτῳ τῷ μεταγραφέντι ἀπὸ λόγου εἰς λόγον μετέγραψα ἐξ ἐπιτροπῆς καὶ προστάξεως τοῦ προρρηθέντος κυρίου δικασπόλου καὶ ὀφφικιαλίου ὡς ἄνωθεν δεδήλωται. οὐδενὸς προστεθέντος, ἢ ἐκλειφθέντος ἐκ τῆς τῆς γραφῆς οὐσίας. εἰ μήπως γράμματος τινὸς ἢ συλλαβῆς χάριν ἀσυνεσίας, καὶ νῦν τῷ ἰδίῳ σφραγίσματι τῷ εἰθάδι ἐσφράγισα. καὶ γενομένης ἀκριβοῦς ἀντιπαραβληθείσεως τῆς τοιαύτης μεταγραφῆς ἀπὸ τῶν κυρίων γραμμάτων μαρτυρεῖται τοῦτο τὸ μετάγραμμα ἀληθές, καὶ τῷ ἀληθεῖ προσείληφεν τοῦ κυρίου ἐγγράφου ἡμῖν ὑπέδειξεν, ὃ μετεγράφη δι' ἐπιταγῆς καὶ θελήσεως ἡμετέρας τῇ διακρίσει τοῦ νοταρίου κάτωθεν γεγραμμένου. οἱ δὲ μάρτυρες τούτου γεγόνασι κύριοι Ἐρίθλος ἀπὸ Βέρνου. Θωμᾶς ἀπὸ Ῥετέμου καβαλλάριος, Μαΐστωρ Κοράλδος ἀπὸ τῆς Ἀγκόνας. ὁ Μαΐστωρ Γουλιέλμος ἀπὸ τοῦ Τέμπου συνήγορος. ὁ Πέτρος τοῦ Ἀνσέλμου, καὶ Γουλιέλμος τοῦ Λάμπερτου δημόσιοι νοτάριοι. εἰς οὖν πράγματος μαρτυρίαν, καὶ πλειοτέραν ἀσφάλειαν, ὁ

ὁ προλεχθεὶς ὑπουργὸς τοῦτο ἐσφράγισε τῇ αὐτοῦ μαρτυρίας. Ἐγὼ Θεόβαλδος ἀπὸ Βερώνας τῆς αὐλῆς, καὶ ἀδείας βασιλικῆς δημόσιος νοτάριος ἐκ τοῦ κυρίου ἐγγράφου ληφθὲν, ἀδείᾳ καὶ προστάξει τοῦ κυρίου τοῦ τῆς λειτουργίας ἐκπληρουμένου τοῦ ἐμοὶ γεγονυῖα, ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπιμβληθῆσει τῇ ἰδίᾳ χειρὶ ὑπέγραψα, καὶ πιστῶς μετέθηκα· οὐδενὸς προστεθέντος, ἢ ἐκλειφθέντος δυναμένου ἀλλοιοῦν τὴν ἀπόφασιν, ἢ τὸ τοῦ κυρίου ἐγγράφου περίληψιν· καὶ ἀπὸ τοῦ κυρίου παπᾶ
23 Λέοντος οἰκονόμου, καὶ τῆς Σωλαίας ὑποψηφίου παρακληθεὶς εἰς ταύτην τὴν δημοσίαν θέσιν παρῆξα, καὶ τῷ ἐμῷ ἰδίῳ βουλλωτηρίῳ ἐπισφραγισάμενος.

uit teſtimonio. Ego Theobaldus Veronenſis forenſi, & imperiali auctoritate publicus Notarius ex Originali ſcripto deſumptum eſſe fateor, permiſſione, & facultate Domini cuius id muneris eſt, mibi facta, eiuſq; diſcuſſione inſerta, propria manu ſubſcripſi, & ex fide tranſtuli nihil addito, vel detracto, quod ſenſum mutare queat, vel exemplaris ſcripti ſententiam: & à Domino papa Leone oeconomo, & Soliæ electo Epiſcopo rogatus huic depoſitioni adfui, & peculiari meo ſigillo ſignaui.

NOTAE.

IN exemplari Altempſiano à librario nota quædam ad latus ipſius Conſtitutionis additur: Πρόλογος καὶ προδιάληξις δι' ἣν αἰτίαν γέγονε ὁ παρὼν ὁρισμὸς κανονικῶς ἐκτεθεὶς μέσον Λατίνων καὶ Γραικῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἀρχιερέων ἐπὶ Οὔγου τοῦ ἐκ γένους Πράσινου Ἰταλοῦ, καὶ Γερμανοῦ Πησιμανδρου Γραικοῦ, ἀμφοτέρων Γραικῶν ἀρχιεπισκόπων νήσου Κύπρου. *Prologus, & præfatio enarrans cauſam, ob quam præſens Conſtitutio canonicè edita ſit inter Latinorum, & Græcorum Eccleſias, & Archiepiſcopos, Hugonem nimirum ex genere Praſini Italum, & Germanum Peſmandrum Græcum, vtrumq. Græcorum Archiepiſcopum Inſulæ Cypri.*

2 Pacem longo & obſcuro interpretis hyperbato præclarè commendat pacis ſtudioſus ſummus Pontifex, ducto exordio à verbis Iſaiæ cap. 32. ℣. 17. *Et erit opus iuſtitiæ pax, & cultus iuſtitiæ ſilentium, & ſecuritas vſque in ſempiternum.* Licet Græcus Interpres verba detorſerit, tenebraſq. Latini ſermonis fortaſſe parùm gnarus, effuderit, adeò vt Oedipo pęnè opus fuerit ad ænigmata græcanicæ dictionis intelligenda.

3 Πάπα Ἰννοκεντίου. *Innocentio Papa*, vtiq. huius nominis IV. nam Tertius creatus fuit anno MCXCVIII. & mortuus anno MCCXVI. quocirca Germanus pluſquam quinquaginta annos rexiſſet Eccleſiam Nicoſiẽſem. & incongruè Archiepiſcopus Hugo anno MCCLX. poſt quinquaginta annos litem Germano intentaſſet de Metropolitico iure & electione, qui præſcriptionis iure poſt triginta annos ex can. XVII. Conc. Chalcedon. Metropolitica iura iurè daret. Nec Germanus ſenio confectus vigens, & vegetus Romam petijſſet: & ætatem potius quàm paupertatem cauſaſſet, ne longius varijs allatis rationibus lis protraheretur. Petrus item Albani Epiſcopus, & Otho Tuſculanus ſub Innocentio IV. extitere.

4 Πέτρου τοῦ Ἀλβανοῦ. In actis Pontificum etiam nuperrimè ſumma diligentia excuſſis, non reperitur nomen iſtius Cardinalis, qui vtiq. tunc temporis mortuus erat. cum vocetur τῆς ἀγαθῆς μνήμης, *bonę memorię*. Reperi tamen in Actis concilij Lugdunenſis ſub Innocentio IV. in ſententia contra Federicum Imper. lata, in qua ſummus Pontifex dicit: *Speciales nuntios Venerabilem Fratrem noſtrum P. Albanenſem tunc Rhotomagenſem Archiepiſcopum: ac dilectum filium noſtrum Gulielmum Baſilicæ Sanctorum Apoſtolorum presbyterum Cardinalem*. Petrum *fratrem* appellat, quia Epiſcopus, Gulielmum verò *filium*, quia presbyter.

5 ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφός. *Frater*, quia Otho erat Epiſc. *Venerabilis*, quia Cardinalis; eo enim inſigniebantur nomine S. R. E. Cardinales, vt ex Actis Conciliorum illius temporis conſtat. Regeſtum XVI. Innoc. III. ep. 104. 105. & 106. *Venerabilis frater noſter Pelagius Epiſcopus Albanenſis*. Is autem fuit Otho Cardinalis de Caſtro Rhodulphi Bituricenſis, legatus Cypri poſt Petrum Albani Epiſcopum ſub Innoc. IV. cui exſtant datæ litteræ de Græcorum ritibus, quo tempore legati munere fungebatur in Cypro. Indè poſtea Romam reuerſus, ſub Alexandro IV. ſubſcripſit Anagniæ hanc Conſtitutionem. In Actis autem ſummorum Pontificum nuperrime editis, in vita Innocentij IV. habetur: *Innocentius Othoni Cardinali multas ſcripſit Epiſtolas, mandauitq. vt in Cypro Inſula Epiſcopatus Græcorum inſtitueret.* quæ vtinam exſtarent.

6 Ὡς ὄντι. Aſſerit Germanus, ſe nullum ſuperiorem agnoſcere Pontificem, præter ſolum Romanum vnum. Quia Cyprus vna olim Metropolis erat, ex ijs quæ ſui iuris erant, nullius parentis imperio, cuius metropolis genus Græci αὐτοκέφαλον vocant, eo quòd ipſa Metropolis ſibi ipſi caput ſit, & ſeipſam ipſa ab alijs non recta regat, ſub nullis Orientis Patriarchæ ditione conſtituta. Theod. Balſamo de Priuilegijs Patriarcharum in lib. VI. Iuris Orientalis: Ἀνὰ μόνων τῶν αὐτοκεφάλων ἀρχιεπισκόπων τῆς Βουλγαρίας φημὶ καὶ τῆς Κύπρου, καὶ τινῶν ὀλίγων μητροπόλεων λαβόντων ἀπὸ φιλοτιμίας βασιλικοῖς ἰδικοῖς τοῦτο τὸ δίκαιον. *Præter ſolos Archiepiſcopos qui caput ipſi ſunt, Bulgariæ nimirum, & Cypri, ac paucos quoſdam alios metropolitas, qui ex Imperatoria peculiari munificentia, ius iſtud obtinent*. Quod ius Archiepiſcopi Cypri antiquiſſimum ſanè eſt. Et Theod. quidem Balſamo in can. XXXIX. Trullanum, ad Cōcilium tertium Epheſinum illud refert, dicens: Ἀπὸ μὲν τοῦ η κανόνος τῆς γ΄ συνόδου παρίσταται, ὅτι ἐκ προσελεύσεως ἐπισκόπου τινὸς Κύπρου Ῥηγίνου ἐπιλεγομένου, ὡρίσθη αὐτοκέφαλον εἶναι τὴν ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, καὶ ἐκωλύθη ὁ Ἀντιοχείας χειροτονίας ἐν αὐτῇ ποιεῖν· διορίζεται δὲ ἔχειν αὐτὴν καὶ τὰ δίκαια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡσαύτως καὶ τὰς ἐκκλησίας τῆς ἐπαρχίου τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς Κυζίκου, καὶ γίνεσθαι τὰς τῶν ἐπισκόπων αὐτῶν χειροτονίας παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Κύπρου. σήμερον δὲ οὐδεμία ἀπὸ τῶν ἐκκλησιῶν τούτων, τῷ ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου ὑπόκειται. ἀλλ' οὐδὲ τὰ δίκαια τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχει. *Ab Octauo canone Tertiæ Synodi, ex ſupplicatione cuiuſdam Epiſcopi Cypri Rhegini vocati, ſtatutum fuit, ipſam Cypri Eccleſiam eſſe primatem ac ſui ipſius caput: &* pro-

prohibitus eſt Anthiochenus Epiſcopus facere in ea Ordinationes; ſtatuit autem can. xxxix. *Trullan. & eam habere iura Conſtantinopolis, ac pariter eccleſias etiam Prouinciarum Helleſponti, & Eccleſiam Cyzici, & ipſorum Epiſcoporum Ordinationes ab Epiſcopo Cypri faciendas. Hodie verò nulla ex his Ecclesijs Cypri Archiepiſcopatui ſubijcitur, immo neque iura Conſtantinopolis habet.* Fortaſſe quia iam ſuo tempore in Latinorum ditionem ceſſerat; ſed fallitur, nam ius αὐτοκεφάλεως, inde ab Apoſtolorum tempore habuerat. clariſſimè id patet ex eodem ab ipſomet allato canone. VIII. III. Synodi, dicit enim: Ἕξουσι τὸ ἀνεπηρέαστον καὶ ἀβίαστον οἱ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ προεστῶτες κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ὁσίων πατέρων, καὶ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, δι' ἑαυτῶν τὰς χειροτονίας τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων ποιούμενοι. *Habeant ius ſuum intactum, & inuiolatum qui ſanctis in Cypro Ecclesijs præſunt, ſecundùm canones ſanctorum Patrum, & veterem conſuetudinem, per ſeipſos Ordinationes reuerendiſsimorum Epiſcoporum facientes,* Confirmat veterem conſuetudinem, iura ſua antiqua firmat Concilium, non nouum tribuit ius. Id autem erat ius αὐτοκεφάλεως. nimirum, vt metropolita Cypri, a Synodo Cypri eligeretur, & ab Epiſcopis eius Inſulæ conſecraretur, non a Patriarcha Antiochiæ, vel ab alio quouis. Cum itaq. Germanus ſe Græcorum Archiepiſcopum creatum exiſtimaret, tanquam Græcorum Metropolita eius Inſulæ iure αὐτοκεφαλαίῳ, nolebat Hugoni metropolitæ Latino parere. Attamen quia ea priuilegia ſemper intelliguntur ſaluo iure πρεσβυτέρου prælationis Romani Pontificis, ideo eum ſolùm ditionem in ipſum habere fatetur.

7 Ὁ αὐτὸς ἀκροατὴς. *Idem Auditor*, nimirum Cardinalis. Olim enim Cardinales conſtituebantur Auditores peculiarium cauſarum a Summo Pontifice. Innoc. III. Regeſt. XIII. epiſt. xlv. *Tibi & F. Archidiacono Tullenſi, Venerabilem Fratrem noſtrum H. Hoſtienſem Epiſcopum conſtituimus Auditorem.* Epiſt. cxcvII. *Priori, & Fratribus SS. Quatuor Coronatorum. Cum ſuper vſu, & iure Parochiæ inter vos, & N. Priorem, ac Conuentum Lateranenſe contentio verteretur, dilectum filium noſtrum C. titulo SS. Ioannis & Pauli Presbyterum Cardinalem dedimus partibus Auditorem, qui petitiones audiuit, & teſtes vtrinque recepit,* & Regeſt. xv. Epiſt. cl. *Coram dilecto filio P. titulo S. Ceciliæ Presbytero Cardinali, quem vobis dedimus Auditorem.* Epiſt. xlIII. & lxix.

8 Ἐπιτιμίῳ καθολικοῦ. De vniuerſali iſta cenſura nihil in Actis impreſsis Romanorum Pontificum, nec in eccleſiaſticis tabulis. Innuit ex Æmilio lib. 7. Petrus Maturius in notis ad 3. part. ſum. S. Antonini §. 21. cap. 8. ad annum MCCLIV. dicens: Innoc. IV. Summo Pontifice *Cypri quoq. vera pietatis exempla contemplari potuere. Inſula duos habebat Archiepiſcopos, Latinum, Græcumq. Latinum imperitantem Græco. Græcum, quod parere nollet ſolum vertere coactum. Epiſcopis Græcis ab Archiepiſcopo Latino re diuina facienda interdictum. ad hoc nobilitatis veteris Cypriæ, bonam partem loco im-*

 piorum

piorum habitam : diſtractam Inſulam aliorum aliter de re ſacra, iureq. Pontificio ſentientium contentione, nullam formam conſentientis germanæq. pietatis.

9 Περτεργῆς Κελεςίνε. Vtique huius nominis Tertij. Quandoquidem Quartum id præcepiſſe rationi conſentaneum minimè videtur, cum is XIIX. a ſuæ creationis die è vita exceſſerit, & in adeo breui temporis interuallo, non potuit res Cyprias curare, nec dum familiaribus & vrbanis expeditis. nec etiam Celeſtinum Secundum, creatum ann. MCXLIII. cum nec dum Cyprus in Latinorum ditionem veniſſet, & triginta ferè poſt Celeſtinum II. annis, ſub Luca Patriarcha CP. an. MCLXX. vt ex Synodali eius decreto relato a Balſamone in Nomoc. Photij tit. XIIX. cap. XXIIX. pluſquam XII. eſſent in ea Inſula Epiſcopi Græci, quorũ iura ratione Appellationis, a Patriarcha CP. cognoſcebantur. Qui ergo fieri potuit vt Celeſtinus II. Græcos eiecerit Epiſcopos, & quattuor tantùm Latinos conſtituerit? Quocirca neceſſariò aſſerendum eſt Celeſtinum iſtum fuiſſe eius nominis Tertium, creatum ann. MCXCI. Tempore namq. Clementis III. cui proximè ſucceſſit Celeſtinus III. Riccardus Angliæ Rex Cyprum Græcis eiectis Ducibus, ſubegit. Verùm his quæ Hugonis Oratores in iudicio detulerunt Alexandro Pontifici non cohærent ea, quæ Ioannes Maginius in Ptolomæi Coſmographiam, agens de Cypro, ſcripſit, dicens: *Fuere olim in vniuerſa Inſula Cypri quattuordecim epiſcopi, ijq. omnes Græci, Innocentius autem III. petitionibus reginæ Aeliſiæ annuens, ad quattuor tantùm redegit, tum Græcos, tum Latinos.* Cum hi Cyprij Oratores aſſerant, id non Reginæ Æliſiæ precibus factum, ſed in contumaciæ pœnam, deficientibus Græcis ab obedientia Romanæ ſedis, Nec ab Innocentio III. ſed ab eius prædeceſſore Celeſtino III. qui eiectis Græcorum Pontificibus, quattuor tantùm in ea Inſula Latinorum conſtituit ſedes. Deinde Petrus Albani Epiſcopus Innocentij IV. Legatus, Summi Pontificis auctoritate, quattuor Latinis Epiſcopis quattuor addidit Græcos Epiſcopos in diſtinctis locis a Latinorum Vrbibus ſedes ſuas habentes, qui ſuos illarum diœceſum Græcos regerent.

10 τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησίας. Romæos vocat Græcos, ſic primò vocati ſunt ij qui ſub ditione erant Imperatoris Græcorum, cuius imperij ſedes cum Conſtantinopolis eſſet, ab ipſis noua Roma nuncupata; idcirco Græcorum Imperium Romaniam appellabant. Concilium Lugdunenſe ſub Innocent. IV. *Ad vnitatem Romanæ Eccleſiæ totum Romaniæ, ideſt Græciæ, Imperium.* Eos autem qui illi parebant imperio, Romæos nuncupabant, vt a Romanis Latinis antiquæ Romæ, nominis etiam inflexione diſcernerent. Clarè id in hac ipſa conſtitutione. ἕκαςος τοῦ Ῥωμαίων ἐπισκόπου λαμβανέτω ὅρκους Λατῖνος ἐπίσκοπος. *Vnuſquiſq. Latinus Epiſcopus ſumat Iuramentum fidelitatis, ab Epiſcopo Romæorum.* Nimirum ab Epiſcopo Græcorum eius Inſulæ.

Romæum

Romæum Latino opponit, quia eius Inſulani in ditione olim fuerant Imperatoris Orientis.

11 Ἐπισκόπων. Tres tantùm recenſentur Græcorum Epiſcopi eius Inſulæ, quia quartus Arſinoës in Papho iam obierat, eiuſq. ſedes vacabat, vt ex extrema parte huius Conſtitutionis patet.

12 Τέσσαρες μόνον. Germanus enim cum ſibi vſurpaſſet nomen Archiepiſcopi Leucoſiæ præter quattuor Epiſcopos, quinq. Græcorum ſedes efficiebat, contra decretum Celeſtini, & Innocentij. Et fortaſſe Petrus Albani Epiſcopus Innocentij IV. Legatus quattuor Græcis Epiſcopis quattuor dederat eccleſias, & Palatia in eiuſdem Vrbibus, in quibus Latinorum Epiſcoporum erant ſedes. Alexander vero IV. Græcis Epiſcopis quattuor Vrbes diuerſas ab Vrbibus Latinorum, in eiſdem tamen Latinorum diœceſibus decreuit, à quibus Vrbibus Epiſcopi nomen ſortirentur, vt a Solœa ſede Græci Epiſcopi in diœceſi Leucoſiæ, Solęnſis Epiſcopus vocaretur. Firmatur id ex Ioanne Maginio dicente: *In Inſula Cypri Archiepiſcopus Græcus, ac ceteri Græci Epiſcopi in ditione erant Latinorum, à quibus, facta eorum electione in regio Conſilio, confirmabantur Epiſcopi, & eorum Appellationis cauſæ cognoſcebantur. Neq. ob id in Latinorum Epiſcoporum Vrbibus ſedes habebant: nam Alexander IV. in alijs Vrbibus eorum locauit ſedes, vt in eius Summa quæ Alexandrina vocatur, habetur.* Quam vtinam legere contigiſſet. Exſtitere autem olim Epiſcoporum etiam ſedes eædem ipſæ Vrbes, ante Latinorum Imperium. Nam in Concilio Epheſino aſſidebat Euagrius Solœnſis Epiſcopus, & in Nicęno II. Euſthatius Epiſcopus Solœnſis Ex Conciliorum autem Actis has elicio Vrbes exſtitiſſe Epiſcoporum ſedes: Paphum, Salaminam ſeu Conſtantiam, Solœam, Trimithuntum, Thamaſſum, Cittium, Curium, Chytrium, Amathum, Carpaſium, Arſinoen, Neapolim, Cyrenem: In Sardicenſi Concilio reperiuntur duodecim nomina Epiſcoporum inſulæ Cypri, ſine tamen ciuitatum vocabulis. Ex Synodo CP. ſub Luca patriarcha coacta propter depoſitionem Ioannis Epiſcopi Amathuntis, apud Balſamonem in can. 12. Carthagin. colligitur eo anno nimirũ MCLXX. pluſquam duodecim exſtitiſſe eius Inſulæ Epiſcopos. Ioannes Maginius: *In vniuerſa Inſula quattuordecim olim fuere Epiſcopi.* Plinius l. v. hiſt. nat cap. xxx. *Oppida in ea Inſula quindecim: Paphos, Palepaphos, Curia, Cittium, Coriacum, Salamis, Amathus, Iapethos, Solæ, Tamaſus, Epidaurum, Chytri, Arſinoe, Carpaſium, Golgi. fuere & ibi Cinyra, Marium, Idalium.* Stephanus aliam his addit Vrbem: Ἔστι δὲ Πανάκρου πόλις Κύπρου: *eſt autem & Panacrus vrbs Cypri.* In menæis Gręcorum die I v. Maij, Τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου. *Sancti Theodoti Martyris Epiſcopi Cyriniæ,* ſub Licinio Imper. in Act. 1. Conc. Epheſ. Τῆς

Κιρηνέως Κύπρου. *Cirenes Cypri*. Stephanus verbo πηγαί. ἔστι δὲ πόλις ἐν Κυρηνείᾳ τῆς Κύπρου. *Eſt verò ciuitas in Cyrene Cypri*, In Concilio verò VII. Act. IV. reperitur, *Ex Apologia Leontij Epiſcopi Neapoleos Cypri*. Ex quibus eius Inſulæ magnitudo innoteſcit, & Alexandrum IV. non tunc primùm fundaſſe eccleſias, ſed pontificias inſtauraſſe ſedes iam antiquatas.

13 *Græcorum tamen depoſitio Epiſcoporum*. Peculiare id munus Romani pontificis. Innocent. III. Regeſt. XV. ep. CXXXVII. Cremonenſi Epiſcopo Apoſtolicæ ſedis Legato; *In Epiſcopum Vicentinum depoſitionis ſententiam promulgaſti. Quamuis ad id ſine noſtro ſpeciali mandato procedere non debueris, cum hoc ſit vnum ex illis, quod ſibi ſedes Apoſtolica ſpecialiter reſeruauit*, Et ep. CLXXV. *Cum Epiſcoporum tranſlatio fieri non potuit, vel debeat abſq. ſedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali*.

14. *In Papho*. S. Hieron. in vita S. Hilarionis. *Ingreſſo Hilarion Paphum Vrbem Cypri, nobilem carminibus poëtarum*. Vetus Paphus ſita erat in littore Orientis, olim metropolis totius Inſulæ, vtpote Proconſulis ſedes ex Act. Apoſt. cap. XIII. In primo Concilio Nicæno Paphi Epiſcopus primum locum tenebat inter Epiſcopos Cypri. *Prouinciæ Cypri Cyrillus Paphenſis, Gelaſius Salaminenſis*. Item & in Concilio ſecundo CP. primo. *Prouinciæ Cypri Iulius Paphenſis, Theopompus Tremethuntis, Tychon Thamaſſenſis, Meminius Cittienſis*. In Concilio tamen Epheſino in fin. I. Act. reperitur prius, Ῥηγῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Κωνσταντίας. deinde Σαπρίκιος Πάφου τῆς Κύπρου. *Rheginus Epiſcopus Conſtantiæ, Sapricius Paphi Cypri*. Et in Act. VII. ſæpius Conſtantia Cypri *Metropolis*, vocatur.

15. *Arſinoen*. In Conc. Chalcedon. Act. I. *Proëchius Epiſcopus Arſinoe* Stephanus decem Vrbes eo vocatas nomine, tradit; quarum inquit, ἑβδόμη Κύπρου, ἡ πρότερον Μάριον λεγομένη. *Septima Arſinoes eſt in Cypro, quæ olim Marium vocabatur*.

16. Λευκωσία. In menologio Græcorum, ex Typico S. Sabbæ die XII. Iunij, τοῦ ἁγίου Τριφυλλίου ἐπισκόπου Λευκωσίας τῆς Κύπρου, *Tryphilli Epiſcopi Leucoſiæ*. Niceph. tamen Calliſt. l. VIII. c. XLII. vocat eum Epiſcopum Ledienſem Sozom. etiam l. I. hiſt. eccl. cap. II. τὸν Λεδρῶν ἐπίσκοπον, *Ledrenſem Epiſc.* A Latinis Nicoſia vocatur, & tempore Innocentij III. metropolitico iure aucta erat, cuius Archiepiſcopi confirmatio ad Summum Pontificem ſpectabat, a quo & Pallium accipiebat. Innoc. III. Regeſt. XIV. ep. CXXXIX. Ad Ieroſolymitanum Patriarcham Apoſtolicæ ſedis Legatum: *Præſentata nobis electione, quam dilecti filij capitulum Nicoſienſis eccleſiæ de dilecto filio magiſtro Durando eiuſdem Eccleſiæ Theſaurario celebrarunt; quam tamen non niſi vnus de electoribus ſe noſtro conſpectui præſentauit, electionem eam ſufficienter examinare nequiuimus, ſecundùm*

Apoſto-

Apoſtolicę ſedis morem. Verùm quia oneroſum eſſet & graue, propter maris & viarum pericula, ob hoc iteratò ad ſedem Apoſtolicam laborare. Pallium inſigne Pontificalis officij ad te, tradendum eidem, duximus deſtinandum, fraternitati tuæ diſtrictè mandantes, &c. Tu ipſum pręcipias conſecrari, ac deinde conferas ei Pallium ſub forma, quam tibi tranſmittimus.

17 Αμμοχωστῶ. Famauguſtam ſic Græci vocant ab aggeſta arena, eo quòd in arenæ medio, ad mare ſita ſit, & velut in Arenario. Ἄμμος enim *arenam* ſignificat. χωστὸς verò *aggeſtum*, a verbo, χώννυω *aggero*, *obruo*. De ea Sozomenus lib. 6. hiſt. c. xxxii. *cum Epiphanius in vrbe ampla, eaq. maritima ſacerdotio fungeretur*. Olim Salamis, deinde Conſtantia vocata. Stephanus: Κωνσταντία ἡ ἐν Κύπρῳ Σαλαμίς *Conſtantia eſt Salamis in Cypro*. S. Hieron. de locis Hebr. ex Act. Apoſt. *Salamis ciuitas in Cypro Inſula, nunc Conſtantia dicta, quam Traiani principis tempore, Iudæi interfectis omnibus accolis deleuerũt*. In primo Concilio Nicæno vocatur *Salamis*: in Epheſino verò *Conſtantia* & eius Cócilij tempore totius Inſulæ metropolis erat; nam in Act. vii. *Rheginus Epiſcopus Conſtantiæ Cypri metropolis*. In Chalcedon. Act. i. *Olimpius Epiſcopus metropolis Conſtantiæ*. In Conc. vii. Nicæno ii. Act. i. iv. & vii. inter metropolitas recenſetur, *Conſtantinus Epiſcopus Conſtantię Inſulæ Cypri*. Immò multo ante Conc. Epheſinum circa anno CCCLXXV. Metropolis erat. Siquidem in Conc. Epheſino fuit Rheginus Conſtantiæ Epiſcopus Troili ſucceſſor, de quo idem Conc. Act. vii. *Doceant pientiſsimi Magiſtri nũ Troilus ille sãctæ ac beatę memorię Epiſcopus qui nunc requieuit: vel ſanctę memorię Sabinus qui illum pręceſſit: vel qui ante illos Venerabilis Epiphanius, ab aliqua Synodo ordinati fuerint*, & tamen Epiphanius tertius a Rhegino metropolita fuerat. Socr. lib. vi. cap. ix. *Epiphanius Conſtantiæ vrbis Cypri Epiſcopus, Cõcilio Epiſcoporum illius inſulę conuocato, ſtatuit, ne quis Origenis libros legat*. Conuocare autem Epiſcoporum concilium, erat metropolitæ munus. Clarius Sozom. lib. vi. hiſt. cap. xxxii. *Epiphanius Salaminę, quę eſt Vrbs Cypri, fuit Epiſcopus*, & paulopoſt. *Epiphanius in diſciplina monaſtica cum apud Aegyptios, tum apud Palęſtinos illuſtriſsimus habitus eſt. Poſtea quoq. apud Cyprios in non minori gloria fuit apud quos electus eſt primarię Vrbis totius Inſulę Epiſcopus*. Ea vrbs prædicatione S. Pauli cohoneſtata celebri nomine extitit Act. xiii. *Paulus, & Barnabas abierũt Seleuciam, & inde nauigauerunt Cyprũ, & cum venirent Salaminam prędicauerunt verbum Dei in ſynagogis Iudęorum.* Et fortaſſe tunc Metropolis effecta; cum poſt Concilium Nicænum Paphus crebris concuſſa terremotibus, fuit deſtructa. S. Hieron. in vita S. Hilarionis: *Ingreſſus Hilarion Paphum Vrbem Cypri, nobilem carminibus poëtarum, quę frequenter terremotu lapſa, nunc ruinarum tantùm veſtigijs, quid olim fuerit, oſtendit.*

Κατ-

18 Καρπασίῳ. Conc. VI. Act. XVIII. *Ioannes Epiſcopus ciuitatis* Καρπασίων *inſulę Cypri*. Stephanus, Καρπασία πόλις Κύπρου, ἣν Πυγμάλιον ἔκτισεν. ὡς Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Κυπριακοῖς. Διονύσιος δὲ διὰ διφθόγγου Καρπαςίαν αὐτὴν φάσιν. Ξεναγόρας δὲ Καρπαθον αὐτὴν φησί. Θεόπομπος Καρπάσιον. *Carpaſia ciuitas Cypri, quam Pigmalion ædificauit, vt ait Hellanicus in libro de rebus Cyprijs. Dionyſius per diphtongum effert Carpas eiam. Xenagoras ſcribit Carpathiam, Theopompus verò Carpaſium.*

19 Γενικῆς συνόδου. Nimirum Chalcedon. can. XXV.

20 Βυζάντια. Nummi genus, vnius aurei. Innoc. III. lib. I. epiſt. Ad Regem Portugalliæ: *Pater tuus centum Byzantios annuatim Romanę Eccleſiæ conſtituit cenſuales.* Horum autem pondus, ex reſponſione eiuſdem Regis ad ipſum Pontificem, elicitur; reſpondet enim: *ſe pro cenſu annuali decem annorum, iam miſiſſe mille aureos:* Itaq. ſinguli Byzantij vnum pendebant aureum. Clarius idem Regeſt. XV. ep. CLXXIX. ad Patriarcham Antiochen. *Fratri tuo mille Byzantios dediſſe ad mille aureorum valentiam.*

21 Ἐπικλήσεως χάριτος. Innoc. III. Regeſt. XV. ep. CCIV. Capitulo Nicoſienſi. *Vniuerſitati veſtræ mandamus quatenus conuenientes in vnum, & ſancti Spiritus gratia, vt moris eſt, inuocata, in Patrem & Epiſcopum animarum veſtrarum vobis perſonam canonicè, ac concorditer eligatis, quam prodeſſe valeat & præeſſe.*

22 Ἐγὼ Ἰωάννης. In Actis Alexandri IV. impreſſis non reperitur nomen iſtius Cardinalis. In Eccleſia tamen S. Agnetis Romæ in marmorea inſcriptione conſecrationis eius Eccleſiæ, factæ ab eodem Alexandro IV. anno MCCLIV. eſt *Ioannes Card. titulo S. Nicolai in carcere Tulliano.*

23 Τῆς Σολέας ὑποψηφίου. ὑποψήφιος. eſt Epiſcopus per ſuffragia electus, non tamen adhuc conſecratus, quaſi ſub calculis, ac ſuffragijs; eo quòd tantùm calculis electus, nec dum præſentatus Imperatori, nec renunciatus, nec conſecratus. Codinus de offic. Conſtantinop. cap. XX. n. IV. poſtquam per ſuffragia duodecim Epiſcoporum electus eſt Patriarcha CP. ſedente Imperatore in throno. ἔρχεται ὁ ὑποψήφιος πατριάρχης, ὑποψήφιος γὰρ μέχρι τότε λέγεται, καὶ καθίζει ἐπ' αὐτῷ. *venit electus, ſeu ſuffragijs obnoxius* (ſic reddit Gretſerus) *eò vſq. enim hoc nomine appellatur, & ſedet in illo trhono*, deinde renuntiatur Patriarcha ab Imperatore, ac demùm conſecratur in Eccleſia S. Sophiæ.

FINIS.

VAH1530985

16 n
S.
24